

עֵרְבוֹת

המועצה האזורית הערבה התיכונה | גליון 71 | ניסן תשע"ז | אפריל 2017

חלום נהדר

משנות החמישים ועד לשנות האלפיים הוקמו שבעה יישובים בערבה. איך אפשר לספר ולהראות רוח של תקופה, את הקושי והיופי, את המשמעות והפלא של הקמת יישוב? עופרי גלילי ממושב עידן קיבלה על עצמה את המשימה לספר את הסיפור בסרט תיעודי מקורי "חום, זבובים ואבקת קסמים - סיפורם של המתיישבים בערבה". הסרט יוקרן ביום העצמאות. שיחה עם עופרי על הסרט והדרך שהובילה אליו. עמ' 14

מפגש אחד מעורר השראה יכול להיות כל מה שצריך כדי לדעת מה תרצה להיות כשתהיה גדול, לשלו אלון זה קרה בגיל עשר.

עמ' 18

רועי גלילי ואלכס ליבק יצאו למסע חובק עולם בערבה. לפעמים לא צריך להרחיק נדוד רק לצאת אל השדה או להיכנס אל המטבח הקרוב למקום מגוריכם.

עמ' 22

דיאלוג בקהילה - מרכז גישור קהילתי אזורי מוקם במסגרת פעילות המתנ"ס.

עמ' 7

אורסולה בע"מ

צ"ק, צמחי נוי וסולקולנטים

שעות פתיחה

ימים א' ג' ד' ה' 8:30-16:00
ימי שישי וערבי חג 8:00-12:00
ימי שני סגור

נמרוד טלשיר 054-4467444

מושב צופר בכניסה למושב מצד ימין

לפרטים וביירוים

אנא השאירו הודעת טקסט ואחזור אליכם בהקדם

צוות אורסולה מאחל לתושבי הערבה והנופשים בה

חג אביב שמח!

חג של אהבה והמשך של התחדשות וצמיחה

שעות פתיחה בפסח

סגור	10.4 ערב פסח
14:00-21:00	11.4 פסח, יום ג'
12:00-22:00	12.4-16.4 חול המועד
12:00-21:00	17.4 יום ב'

בכניסה לצוקים, על כביש הערבה. "אורסולה" ב-waze

www.ursula.co.il * 08-6444421 * 052-6838449

אורסולה בית קפה בערבה

מומלץ להזמין מקום מראש. נשמח לראותכם!

דבר ראש המועצה

שלום לכולם,

במהלך פברואר ומרץ קיימנו, מנהלי המועצה ואני, פגישות בכל היישובים במטרה להציג את סדר היום שמובילה המועצה וכדי לשמוע ממקור ראשון בכל יישוב מהם הנושאים והתחומים שיש לקדם. המפגשים האלו חשובים מאוד בעיניי היות שהם מאפשרים לקיים שיחות פתוחות וממוקדות בסוגיות יישוביות ובראיה אזורית. מעבר להובלה ולטיפול הכולל שלנו במועצה בסוגיות מוניציפליות, בפיתוח, חינוך, תרבות, חקלאות, עסקים קטנים, תיירות ומכלול הנושאים האזוריים, יש לכלל יישוב נושאים העומדים על סדר היום וצרכים שחשוב לשמוע ולתת להם מענה בראיה ממוקדת ובשיחה פנים יישובית. שני נושאים חשובים עלו בכל היישובים:

הצורך בקידום נוסף של תחום התיירות באזור. בחודשים האחרונים החלה לפעול ועדת תיירות חדשה. יחד עם הוועדה, נגבש תכנית עבודה לקידום התיירות באזור. לשם כך גם נקצה משאבים נוספים.

העמקת הטיפול והרחבת המענה לגיל השלישי. היות שעדי לזר ולבנית ברקן סיימו את עבודתן, יש צורך לאייש את המשרות ולהכין תכנית עבודה להפעלת מרכז יום ובהמשך גם בית אבות.

בשבוע שעבר חזרתי מביקור באוסטרליה. הצטרפתי למשלחת השותפות, שכללה את מנהלת השותפות אורית אלקיים-כהן, יו"ר השותפות פיטר רבין והמתנדבות חגית שחם, גילה רז ועדי לוי.

שותפות ערבה אוסטרליה הוקמה בשנת 1996 ביוזמתם של שי בן אליהו ז"ל מהערבה ומקס שניידר ז"ל מאוסטרליה. במטרה לחבר בין הקהילות, לחזק את הקשר בין יהדות אוסטרליה להתיישבות ולקהילה בערבה ולסייע בפיתוח הערבה. השותפות הייתה אחד הגורמים החשובים והמשפיעים ביותר על פיתוח התיירות ומסייעת רבות לפיתוח כלכלי וחינוכי. בשנים האחרונות השותפות מתמקדת בעיקר ביחסי גומלין בין הקהילות. במהלך הביקור באוסטרליה התקיימו פגישות בין צוותי ההיגוי האוסטרליים לנציגי ועדת ההיגוי מהערבה. פגשנו את הקהילות היהודיות במלבורן ובסידני, קהילות המונות כ-100,000 יהודים ציונים התומכים רבות בפיתוח מדינת ישראל בכלל והערבה בפרט. נפרדנו מרון פינקל שכהן כיו"ר השותפות באוסטרליה בשנים האחרונות. תמרה ברוס מחליפה אותו בתפקיד. נוסף על הפגישות עם שותפות ערבה אוסטרליה נפגשתי עם מנכ"ל קק"ל אוסטרליה דן ספינגר, עם הלן שארדי, נשיאת הנהלת קק"ל ויקטוריה (מלבורן) ופאם קרייל סגנית נשיא קק"ל סידני ועם הנהלת קק"ל מלבורן. הפגישות התמקדו בפרויקטים בערבה בהם קק"ל אוסטרליה תומכת כעת: הכפלת מבנה המעבדות במו"פ, בניית כיתות לימוד ומרכז מדע לילדים במו"פ, שדרוג גני המשחקים ביישובים, בניית בית כנסת בחצבה ופרויקטים עתידיים.

בהמשך נפגשתי עם משפחת וידור תרמה שתרומה משמעותית וחשובה להקמתו של "מרכז וידור"- מרכז המבקרים במו"פ. המשפחה רואה חשיבות בהמשך הפיתוח והצמיחה בערבה, ובימים אלה מעמידה תרומה להקמתו של כפר האומנים בצוקים, שבנייתו תחל השנה.

תודה לפיטר רבין יו"ר השותפות בהתנדבות, לאורית כהן מנהלת השותפות ולכל מתנדבי השותפות על פעילותם לחיזוק קשרי העבודה עם הקהילה האוסטרלית. תודה נוספת לנועה זר ולצוות גיוס המשאבים על העבודה הרציפה עם קק"ל אוסטרליה.

בימים אלה מסיימת רינת רוזנברג את עבודתה במועצה. בארבע השנים האחרונות הייתה רינת דוברת המועצה. כל האינפורמציה שיצאה מהמועצה בשנים אלו, נכתבה או נערכה על ידה. לפני כן היא ניהלה וקידמה את התיירות במועצה במשך שש שנים. לאורך השנים עשתה עבודה מצוינת ומחויבת לקידום הערבה. רינת ניהלה את התקשורת הפנים-ארגונית ואת התקשורת עם התושבים, היא העבירה אינפורמציה ברמה המקומית וניהלה את יחסי הציבור והתקשורת הארצית בתקופה של שינויים לא פשוטים כלפי פנים וכלפי חוץ ועשתה זאת במקצועיות ובאופן ענייני ומכבד. רינת החליטה להמשיך הלאה, היא תחסר במועצה, אני מאחל לה הצלחה בהמשך הדרך.

פסח בפתח והאביב כבר כאן. אני מאחל לכולנו חג שמח, חג חירות. שיהיה לכולנו חג של יציאה מעבדות לחירות ולמשמעות במישור האישי ובמישור הקהילתי. חג שמח

אייל בלום

ראש המועצה האזורית הערבה התיכונה

תוכן עניינים

3	דבר ראש המועצה
4	חדשות ערבה

כתבות

16	סרט ראשונים שיחה עם עופרי גלילי על הפקת סרט תיעודי על המתיישבים בערבה
20	סאיפות מוזיקליות שלו אלון ממושב פארן חי ועושה מוזיקה בלוס אנג'לס
24	הארוחה הכי חשובה ביום רועי גלילי ואלכס ליבק מגלים עולמות בסירים

מדורים

26	אישון במדבר
27	עשינו עסק
28	צפר צמרת
30	אבנים מתגלגלות
32	שירה
34	מדברים מהבטן
36	עשה זאת בעצמך
37	אומרים שהיה פה שמח
38	המוח: תשבץ היגיון וחדות

עורכת ראשית

רינת רוזנברג

עורכת מדורים

שחר איתני

עריכה לשונית

צופית לדרגרבר

עריכה גרפית

סטודיו ערבה

מו"ל

מועצה איזורית ערבה תיכונה

צילום שער

עופרי גלילי ואמנון נבון בצילומי "חום, זבובים ואבקת קסמים"

צילום: חגי דהן

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות

כתובת ליצירת קשר

rinat@arava.co.il

לפרסום מודעות בעיתון, צרו קשר

traffic@arava.co.il

נועה 052-4260888

מנכ"לית

אוטובוס חדש התווסף לצי האוטובוסים של המועצה

משרד החינוך אישר לאחרונה תמיכה בתקציב לרכישת אוטובוס צהוב חדש למועצה. היום צי האוטובוסים של המועצה מונה שבעה

את עבודתה במועצה. מכרז לתפקיד מנהל/ת מחלקה פורסם, ובמהלך אפריל יבחר/תיבחר מנהל/ת חדש/ה למחלקה חשובה זו. אני מודה לעדי על עבודתה המסורה ומאחלת לה הצלחה רבה בהמשך הדרך.

רויטל טריפלר
מנכ"לית

אוטובוסים. במסגרת שירותי ההסעה הניתנים על ידי המועצה יאפשר האוטובוס החדש למחלקת התחבורה לתת מענה איכותי למספר הגדל והולך של תלמידים (כך ירבו) בבתי הספר ובפעילויות של מערכת החינוך והמתנ"ס ולסטודנטים ממרכז המשתלמים.

עדי לזר שניהלה בשנים האחרונות את המחלקה לשירותים חברתיים מסיימת החודש

הוועדה החקלאית

מענקי קרן בונה טרה יוענקו בחודש הבא לשישה מיזמים של חדשנות בחקלאות

השנה הוגשו לקרן בונה טרה 13 בקשות אשר ייצגו תחומים וכיוונים חדשים בחקלאות בערבה. הבקשות נבחנו בוועדה החקלאית על ידי מנכ"לית החברה לפיתוח, מנהל המו"פ, יו"ר הוועדה החקלאית ונציגי חקלאים. בהמשך הגיעו לסיור בערבה מנהלי הקרן בארץ, אביגד וונשק ויחיאל אדמוני, לביקור אצל מגישי הבקשות למענק. שבועיים לאחר סיור מנהלי הקרן בארץ הגיע לערבה מנהל הקרן בשווייץ עם שני נציגים של הקרן בחו"ל. בחינת הבקשות והסיוורים הצביעו גם השנה על מגמה הולכת וגוברת ליצירת אלטרנטיבות חדשות ושונות מהקו שאפיינ את הערבה בשנים האחרונות. בעקבות הסיוורים יש כוונה להגדיל את סכום התמיכה של הקרן. הקרן פועלת בערבה וברמת הנגב ותומכת

חיוביות ואנו צופים שהמסקנות והפעולות המשותפות יביאו לניהול טוב יותר והכנסה טובה יותר מהשוק המקומי. במקביל לשוק המקומי אנחנו ממשיכים לרכז את תחזיות המשלוחים השבועיות של חברות הייצוא המובילות וכן שיתוף במידע על פי המשוב החוזר. המהלך חשוב ותורם לוויסות נכון של ייצוא התוצרת כדי לא ליצור הצפה בשווקים.

במסגרת הפרויקט האזורי ניתן לראות לאן מכוונת התוצרת לייצוא במהלך העונה. ריכוז המידע יאפשר גם לנסות לעשות תכנון מוקדם ואף לכוון את מועדי השתילות כך שיאפשרו פריסה נכונה לפי הצרכים והדפוסים על פני כל העונה.

הפרויקט מתמקד בשלב זה בחציל ובפלפל. אנו פועלים גם לרכז את מגדלי האבטיח בערבה, הכיכר והבקעה על מנת להביא לשיפור גם בענף זה.

חמי ברקן
יו"ר הוועדה החקלאית

במיזמים שיש להם מקורות מימון נוספים ויש להם תכנית סדורה, יש בהם חדשנות ויכולת להציע אלטרנטיבה של ממש לחקלאים באזור. החלטת הקרן על הזוכים וסכומי המענקים צפויה במהלך אפריל. המענקים ימסרו לזוכים במסגרת אירועי סיכום העונה שיתקיימו במאי.

לאחרונה הוציא משרד החקלאות קול קורא להכשרות קרקע ואנחנו נערכים להמשך ההכשרות בכל המושבים בערבה. בימים אלה מסתיימת הכשרת שטחים חקלאיים במושב עין-יהב. שטחים אלה הם ההשלמה ל-150 נחלות חקלאיות. במקביל לסיום ההכשרות בעין יהב, אנו מבצעים איתור שטחים לצורך השלמה ל-150 נחלות בכל המושבים. אנחנו ממתנינים לקול קורא של מנהלת ההשקעות שמטרתו לאפשר תמיכות בגובה של 25% לנלקטים חדשים.

שוק מקומי וייצוא - אנחנו ממשיכים להוביל את המיזם האזורי שמטרתו לחבר בין המשווקים לשוק המקומי ובתי האריזה. התוצאות עד עתה

מנכ"לית המועצה

דוח שנת 2015 לתושב (הנתונים נכונים לחודש אוקטובר 2015)

לאחר שהתקבל אישור ביקורת משרד הפנים לשנת הכספים 2015, אני מתכבדת להגיש את תמצית הדוחות הכספיים לשנת 2015, לעיונכם. רויטל טריפלר, רו"ח, מנכ"לית המועצה

מאזן			נתוני ביצוע התקציב הרגיל					
2014	2015	נכסים	%	ביצוע 2014	%	ביצוע 2015	תקציב 2015	הכנסות
6,657	7,404	רכוש שוטף	70.71%	27,139	70.59%	29,512	27,349	הכנסות עצמיות
9,317	4,902	השקעות	15.96%	6,126	17.21%	7,197	7,306	השתת' משרד החינוך
2,566	2,582	השקעות לכיסוי קרנות מתוקצבות ואחרות	3.56%	1,367	2.84%	1,188	1,300	השתת' משרד הרווחה
-	-	גרעון מצטבר בתקציב הרגיל	1.93%	740	3.17%	1,326	1,144	השתת' משרדי ממשלה אחרים
-	-	גרעון סופי בתב"ר	7.84%	3,008	6.19%	2,586	919	מענקים ומלוות
-	-	גרעונות זמניים נטו בתב"ר						
18,540	14,888	סה"כ	100%	38,380	100%	41,809	38,018	סה"כ
2014	2015	התחייבויות	%	ביצוע 2014	%	ביצוע 2015	תקציב 2015	הוצאות
6,624	7,141	התחייבויות שוטפות	17.69%	6,794	17%	7,143	7,166	משכורות ושכר כללי
1,640	899	קרן לעבודות פיתוח ואחרות	48.93%	18,791	48%	19,881	18,538	פעולות אחרות
2,566	2,582	קרנות מתוקצבות	4.94%	1,899	6%	2,293	2,000	שכר חינוך
33	194	עודף מצטבר בתקציב הרגיל	21.67%	8,322	23%	9,400	7,618	פעולות חינוך
7,677	4,072	עודפים זמניים נטו בתב"ר	1.16%	447	1%	379	443	שכר רווחה
18,540	14,888	סה"כ	2.99%	1,147	3%	1,140	1,073	פעולות רווחה
2014	2015	עומס מלוות לסוף שנה	0.96%	368	1%	450	280	מימון
4,468	6,712		1.65%	635	2%	962	900	פרעון מלוות
			100%	38,403	100%	41,648	38,018	סה"כ
				(23)		161		עודף בשנת הדוח
דוח גביה וחייבים - ארנונה			נתוני ביצוע התקציב הבלתי רגיל					
2014	2015		כללי		2014		2015	
1,583	2,099	יתרת חוב לתחילת השנה	3,516	מספר תושבים שנה קודמת	8,350	7,677	עודף (גרעון) זמני לתחילת השנה	
21,069	23,084	חיוב השנה			21,379	12,863	תקבולים במהלך השנה	
(630)	(864)	הנחות ופטורים שניתנו			22,052	16,468	תשלומים במהלך השנה	
22,022	24,319	סך לגביה	3,584	מספר תושבים (נכון ל-10.15)	7,677	4,072	עודף (גרעון) זמני לסוף השנה	
19,923	22,041	גביה בשנת הדוח	900	מספר משקי בית	2014	2015		
2,099	2,278	יתרת חוב לסוף השנה	1,500,000	שטח שיפוט (דונם)	0.06%		% הגרעון הנצבר מההכנסה	
510	532	חובות מסופקים וחובות למחיקה			11.64%	16.05%	% עומס המלוות מההכנסה	
2609	2810	סה"כ יתרות לסוף שנה כולל חובות מסופקים			17.26%	17.08%	% סך ההתחייבויות מההכנסה	
52%	42%	(*) אחוז גביה מהפיגורים			10,922	11,621	הוצאה ממוצעת לנפש בש"ח	
95%	98%	(*) אחוז גביה מהשוטף			63	63	מספר משרות ממוצע	
90%	91%	(*) יחס הגביה לחוב הכולל						
36	36	ממוצע ארנונה למגורים למ"ר						

(*) השיעורים מחושבים ללא חובות מסופקים וחובות למחיקה

מחלקת חינוך ומתנ"ס ערבה

שנה שישית של פסטיבל מחול אביב ושנה שנייה לחלוקת מלגות קרן עזריאלי

במסגרת הפסטיבל השישי למחול אביב בערבה, התקיימו הופעות מחול מגוונות וניתנה חשיפה לאמנות המחול ולעשייה המקצועית הענפה בתחום זה בערבה. הפסטיבל נפתח בערב לציון יום האישה, ובו ניתנה הזדמנות להיכנס לעולמן של נשים יוצרות בתחומים שונים. יותר ממאה נשים ומספר גברים נהנו מתערוכה של אומניות הערבה שהציגו ציורים, פסלים ויצירות - פרי עבודתן. המשתתפות בפרויקט "אוכלים בבית של..." הגישו טעימות מעשה ידיהן, ולקינחו - התקיים מופע המחול "חדר משלך", מופע של רקדניות ויוצרות בוגרות בית הספר למחול לצד רקדניות ויוצרות מבחוץ. למחרת, צפו תלמידי בתי הספר במופעי מחול בביצוע להקת קולבן דאנס, ובערב התקיים מופע המחול השנתי

של תלמידי ביה"ס למחול בערבה - "מארבע יוצא אחד". 80 תלמידי המחול מגיל 7 ועד 17 הפליאו לרקוד! ביום האחרון התארחו בפסטיבל תלמידי ורקדני להקת 4 dance life וקהילת העבריים מדימונה. את הפסטיבל חתם "דקה'ה", מופע בביצוע אנסמבל בת-שבע. תודה גדולה לאורנה אסף מלכה ולצוות מורי ביה"ס למחול על עבודתם המקצועית והיצירתית שנה אחר שנה.

בקונצרט השנתי של מרכז המוזיקה זכינו לשפע של קטעים מוזיקליים איכותיים. תלמידי מרכז המוזיקה, מורים, בוגרים ומקהלת הערבה, ניגנו בליווי תזמורת "קאמרנס". זו הייתה חוויה מיוחדת ביותר עבור הנגנים הצעירים לנגן עם תזמורת מקצועית. במסגרת הקונצרט חולקו מלגות קרן עזריאלי ל-11 נגנים מצטיינים. המלגות הוענקו זו השנה השנייה לתלמידים מצטיינים על מנת לאפשר להם להמשיך ולהתפתח כמוזיקאים. תודתנו לקרן עזריאלי על תרומתם הנדיבה והמבורכת. תודה גדולה לרומן מורכודוביץ' - רכז המוזיקה ולצוות מורי מרכז המוזיקה אשר מקדמים

את תחום המוזיקה בערבה בהשקעה גדולה ובמקצועיות רבה.

עם האביב מגיעים טיולי פסח של תנועת בני המושבים. יותר מ-150 ילדי כיתות ד-ו יצאו לטיול באזור בקעת צין, בהדרכת צוות של 60 מד"צים ו"בניקים, שארגנו ולקחו אחריות מלאה על כל מרכיבי הטיול. כ-70 תלמידי כיתות ז-ח יצאו לטיול מחוזי בשפלת יהודה וייהנו מסוף הפריחה, ממערות ומחילות מסתור, מניווט ספורטיבי ומשוק קחתן ביער המלאכים. תודה גדולה לעדי לב ולצוות מחלקת הנוער על ארגון טיולי פסח איכותיים. בקייטנת פסח לכיתות א-ג משתתפים בימים אלו כ-100 ילדים בתכנית המשלבת יציאה לשטח בעקבות התנהגות בעלי חיים וקורס באמנות שימושית בתחומים שונים לבחירת הילדים: בניית כלי נגינה מעץ, עבודה בחמר וביציקות בטון, ותיאטרון חפצים. פסח שמח לכולם.

אילת ביגר
מנהלת מחלקת חינוך ומתנ"ס

צילום: אלכס ליבק

מארבע יוצא אחד

גיל שלישי

”חמסה של שלום” פרויקט בין דורי

”חמסה של שלום” היא יוזמה ארצית של אמני פסיפס מכל הארץ. מטרתה לשלב אהוות יצירה וכמיהה לשלום ולהראות את כוחה של האמנות בחיבור וגיבור. היוזמה מאפשרת

צילום: דליה מטמון

לקהל רחב ומגוון לקחת חלק ביצירה משותפת. משתתפים ויוצרים מכל המגזרים, בכל הגילאים ומכל הדתות יצרו חמסות קטנות מפסיפס. כל החמסות הקטנות יחוברו יחד לחמסות גדולות ובהמשך יוצגו בתערוכה משותפת. את היוזמה בערבה מובילה דליה מטמון במסגרת חוג הפסיפס של הגיל השלישי בלימודי הקתדרה. היוזמה כוללת מפגש בין

דורי לעבודה ויצירה משותפת יחד עם כיתת ”מלא” מבי”ס התיכון והיא משתלבת גם עם היוזמה שאנחנו מובילים לקידום פעילויות בין-דוריות ושיתופי פעולה בקהילת הערבה.

בריאות

נפתח מחזור שלישי של סדנה לגמילה מעישון

בחודש שעבר נפתח מחזור שלישי של סדנה לגמילה מעישון בחסות ”שירותי בריאות כללית”. ענת קלם מנחה את הסדנה ומשתתפים בה קרוב ל-30 איש. הסדנה היא שירות אחד ממכלול השירותים והפעולות שאנחנו דואגים להביא לערבה במטרה לקדם ולעודד אורח חיים בריא בקהילה.

התנדבות

מקימים בערבה מרכז גישור ודיאלוג בקהילה

בימים אלה מוקם במסגרת המתנ”ס מרכז גישור ודיאלוג קהילתי. מטרת הפעילות

במסגרת המרכז החדש היא הטמעה של תרבות שיח בקהילה, הפחתת סכסוכים והגברת החוסן הקהילתי. המרכז ישמש כתובת לאנשים ולקבוצות ברמה הפרטנית וליישובים ולמחלקות המועצה ושלוחותיה ברמה האזורית. במרכז יינתנו שירותי גישור בתחומים של ניהול תהליכי קבלת החלטות, סיוע בפתרון מחלוקות והטמעת כלים לניהול דיאלוג חיובי בקרב בעלי תפקידים בקהילה ובמועצה. את המרכז מלווה ועדת היגוי שפועלת לגיבוש אופיו ופעילותו של המרכז. הפעילות במרכז תיעשה בהתנדבות על ידי מגשרים ופעילים תושבי הערבה, אשר יקבלו הכשרה מתאימה והוא ינהל על ידי מיכל גוטמן-קרמר מגשרת, בעלת תואר שני ביישוב סכסוכים וניהול מו”מ. מיכל ניהלה את מרכז הגישור והדיאלוג בקהילה ברמת השרון ועבדה בעמותת ”מוזאיקה - המרכז ליישוב סכסוכים בהסכמה”.

אחרי פסח יפתח קורס גישור מסמך (בן 80 שעות) ובו יוכשרו מגשרי המרכז החדש. אם אתם מעוניינים להוביל תהליכי דיאלוג או אם אתם מכירים אנשים שהם מגשרים טבעיים אשר רוצים ויכולים לתרום לקהילה, אתם מוזמנים לפנות ולברר פרטים במייל gishur@arava.co.il או בטלפון 052-6659827

עירית שחר

מנהלת מחלקת גיל שלישי, מתנדבים ובריאות

מרכז גישור ודיאלוג בקהילה - ערבה

פוחת שעריו ומגייס צוות מובחר של פעילות ופעילים אשר יקבלו הכשרה מתאימה ויפעלו להטמעת השיח והכלים הגישוריים בקהילת הערבה.

אם אתם:

- בעלי יכולת להוביל תהליכים מצטיינים בתקשורת בין-אישית מעוניינים לתרום מזמנכם למען הקהילה

קורס גישור מסמך בן 60 שעות (10 מפגשים) המוכר ע”פ ועדת גדות הקורס יפתח ב-19.4.2017 ויתקיים מדי יום ד’ בין השעות: 14:30 - 19:30 מחיר 900 ₪ המחיר מוסבסד על ידי מתנ”ס ערבה | הקבלה לקורס מותנית בראיון אישי

לפרטים נוספים ניתן לפנות מיכל קרמר 052-6659827 gishur@arava.co.il

החברה לפיתוח ובנין הערבה

מרכז המשתלמים

נערכים לשנת הפעילות הבאה

צוות מרכז המשתלמים וסגל ההדרכה יצאו ליום השתלמות במטרה לגבש חזון למרכז המשתלמים בשנים הקרובות. צוות מרכז המשתלמים מונה יותר מ-50 תושבי הערבה. בשנים האחרונות פעילות המרכז התרחבה וחל גידול משמעותי במספר הסטודנטים המגיעים בכל שנה. מספרם עומד כיום על כ-1,200. פועל יוצא ישיר לכך הוא גם גידול במספר המועסקים כמרצים מנחים ואנשי צוות במרכז המשתלמים. תכניות הלימודים וההכשרות במרכז המשתלמים כוללות בשנים האחרונות, בנוסף לתוכנית המשתלמים, לימודים לתואר שני בשיתוף עם אוניברסיטת ת"א ומסגרות של קורסים והכשרות קצרות. במהלך השתלמות שהתקיימה בירוחם הוצגה תכנית המועצה לפיתוח תעסוקות, קליטה, חינוך וקהילה, תכניות הבינוי של אגף כיתות חדש בקמפוס, תכנון עתידי להקמת מעונות ותכניות הלימודים במרכז.

חני ארנון
מנהלת

מרכז ויידור

דיפאק צ'ופרה ביקר במרכז ויידור

לאחרונה זכינו לארח מספר משלחות מעניינות. דיפאק צ'ופרה שביקר בארץ בחר להכיר ולהתרשם מהמפעל החקלאי והתיישבותי שהוקם בערבה בסיוור במרכז ויידור ובמו"פ. בתחילת מרץ הגיעו רבים לשמוע את הרצאתו של שי ראשוני מנכ"ל עמותת "פרס לחיים" הנלחמת במחלת ALS, וחילי אוגדה 80 פתחו את יום הגיבוש שלהם בהרצאה ובסיוור מיוחד. מרכז ויידור נערך לחג הפסח ולכמות גדולה של מבקרים בתקופה זו. מספר המבקרים במרכז ויידור ממשיך לעלות, ובחודש פברואר הייתה עלייה של 28% במספר המבקרים לעומת התקופה המקבילה אשתקד. במהלך חג הפסח יתקיים יריד תוצרת הערבה בוויידור - מוזמנים להצטרף.

בהמשך התקיימו דיונים בשולחנות עגולים שעסקו בחשיפת הפעילות לתושבי האזור, הרחבת שיתופי פעולה עם המו"פ, עם מערכת החינוך ועם מוסדות אקדמאיים בארץ ובחו"ל. הנושאים שעלו יכללו בתכניות העבודה ויסייעו בתכנון וההכנות לשנת הלימודים תשע"ח 2017-2018.

במסגרת ההיערכות לשנת 2017-2018 התקבלו ממשרדי הממשלה אישורים להגעתם של 1,200 משתלמים מווייטנאם, קמבודיה, לאוס, תאילנד, מיאנמר, אינדונזיה, מזרח טימור, נפאל, קניה ואתיופיה.

המשתלמים ישובצו במשקים במושבי הערבה התיכונה, ביישובי כיכר סדום ובקיבוצי חבל אילות.

ההרשמה למשקים המעוניינים לקלוט משתלמים במשקים תחל ב-1 במאי ותעשה דרך משרדי כח-אדם במושבים. הערות ובקשות ניתן לשלוח במייל ליעל מאיר Aicat-office@arava.co.il או לתאם פגישה.

צילום: מרכז המשתלמים

מחלקת בינוי ופיתוח

החלו העבודות להקמתם של מבנה חדש למעבדות ומבנה למרכז מדע לילדים

העבודות להקמת מבנה חדש למעבדות ולמרכז מדע לילדים צפויות להסתיים באביב של שנת 2018. המעבדות ומרכז המדע יאפשרו הרחבה של תכניות החינוך והמחקר במו"פ ויאפשרו קליטת חוקרים וצוותי חינוך נוספים. בספיר

תיירות

2 תחנות מידע יפעלו בחול המועד פסח

בהיערכות למטיילים ולמבקרים הרבים הצפויים להגיע לאזור בפסח, יופעלו שתי תחנות מידע בנחל גוב ובנחל מסור. מגוון הפעילויות התיירותיות שיתקיימו באזור במהלך החג מפורסמות באתר המועצה. מומלץ להתעדכן באתר.

ועדת תיירות חדשה החלה לפעול לאחרונה והיא מקדמת יוזמות לפיתוח עסקי התיירות בערבה בשיתוף תושבים המפעילים עסקי תיירות. בין היוזמות המקודמות כלולה הגדלת החשיפה והנגישות להיצע מסלולי הטיולים באזור על ידי מיפוי המסלולים המוכרים באזור שאינם מסומנים ע"י הוועדה לסימון שבילים. יוזמה נוספת שהוועדה מקדמת היא איתור הנכסים התיירותיים בכל יישוב ובניית שיתופי פעולה למכירת חבילות אירוח משותפות. המטרה המשותפת לכל היוזמות היא קידום מהלכים אזוריים ביוזמה של התיירנים והיישובים עם וועדת התיירות ועם המועצה.

פארק ספיר

החברה לפיתוח הכשירה בפארק ספיר שטח מתאים לחניון קרוואנים

החברה לפיתוח הכשירה באזור המזרחי של פארק ספיר (אזור הדקלייה) שטח שימש חניון לקרוואנים. ההכשרה כוללת פיתוח שטח, תשתיות חשמל, תאורה ומים. העבודה נעשתה בשיתוף צוות פארק ספיר בראשותו של שמעון פחימה. פיילוט להפעלת החניון יחל במהלך חול המועד פסח.

חברת "טקסס קראוונס" בבעלות אודי ויעל וינטר ממושב חצבה מפעילה את החניון. udi@texascaravans.co.il 052-2286290

נעמי בקר
מנכ"לית

מתקדמות העבודות על מרכז השחייה והספורט, מרכז ההצלה ואגף כיתות למרכז המשתלמים. מחלקת בינוי מרכזת את העבודות לשדרוג מתחמי הספורט וגני השעשועים ביישובים. בחצבה הסתיימו העבודות במגרשי הספורט ומתוכנן שדרוג של גן שעשועים. בעידן מסתיים התכנון של מגרשי ספורט וגן שעשועים. בפארן נחנך בחודש שעבר גן שעשועים, בצופר צפוי בקרוב שדרוג של גן השעשועים ובעין יהב - פורסם מכרז לשדרוג מגרשי הספורט. המחלקה מקדמת גם את התכנון לבניית שש כיתות לימוד בבית הספר היסודי, גן ילדים, מועדון נוער ומועדון מבוגרים בספיר.

צילום: גלעד לבני

גן שעשועים חדש בפארן

היחידה הסביבתית

מתקן ליצירת גז מפסולת הוצב בבוסתן

בחודש שעבר הותקן בבוסתן בבית הספר מתקן Home-BioGas. זהו מתקן ביתי בתכולה המתאימה לטיפול בשישה ליטרים ביום. המתקן קולט פסולת אורגנית (עודפי מזון, עשבייה

ופרש בע"ח) ובתהליך אנאירובי (ללא חמצן) מייצר גז בישול ביתי שיכול להספיק לשעתיים עד שלוש ביום. נוסף על הגז הביתי, המתקן מייצר גם דשן נוזלי שחוזר ומטייב את ערוגות הבוסתן. Home-BioGas היא חברה ישראלית בעלת פטנט המייצאת מתקנים כאלו למדינות רבות ברחבי העולם. המתקן שהוצב בבוסתן

יעל חביב
מנהלת היחידה הסביבתית

מו"פ

תלמידי הערבה וחוקרי המו"פ פותרים את משבר המזון העולמי

"חממת הערבה" - חווה חקלאית של משרד החינוך הפועלת בתחנת יאיר ומשרתת את תלמידי בית הספר האזורי ותלמידים מבתי ספר נוספים. מטרת החווה היא לייצר תכניות לימוד בתחומי מדע, חקלאות וסביבה בעזרת חוקרי המו"פ ומרכז מדע ים המלח והערבה ובהסתמך על המחקרים המתקיימים בתחנת יאיר. "חממת הערבה" היא למעשה הזרוע החינוכית של מו"פ ערבה והחוקרים פועלים עם המורים על מנת לגדל את הדור הבא של המדענים, החוקרים והחקלאים בערבה. לאחרונה התחיל המו"פ, בשיתוף "חממת הערבה", בפרויקט ייחודי שבו מנסים תלמידים

שעורה, אורז וטף. מטרת הניסוי היא להציג השקיה לגידולים בסיסיים בארצות מתפתחות שבהן אין אפשרות של חיבור למערכת חשמל, כמות המים בהם מוגבלת ואיכות המים ירודה. תלמידי בתי הספר המבקרים במו"פ לוקחים חלק בהקמת המערכת, במעקב ובבקרת הגידולים, עורכים עבודות חקר בנושא ולומדים דרך הפעילות על אודות ביטחון תזונתי, משבר המזון בעולם, יזמות ומדע. לפעילות זו יש גם פוטנציאל לשילוב סטודנטים ממרכז משתלמים בגידולים המהווים מזון בסיסי בארצותיהם. בהמשך אנו מעוניינים להרחיב את הפעילות ולבנות מעין "כפר אוטרקי" המדמה קהילה החיה במדינה מתפתחת ומסוגלת לקיים את עצמה.

רבקה אופנבך, מו"פ ערבה
ד"ר עודד קינן, מנהל חממת ערבה

צילום: עודד קינן

נדב אילון נבחר לתפקיד קצין הביטחון במועצה

לאחרונה נבחר נדב אילון לתפקיד קב"ט המועצה. נדב נשוי למירב ואב לשניים, מתגורר בחצבה מספטמבר האחרון.

המשימות הדחופות שעליהן מושם הדגש בימים אלה והאתגרים שאיתם יש להתמודד הם שיפור מצבת האמבולנסים ביישובים, הגדלת מספר המתנדבים בצוותי החירום, הכשרות ותרגולים לכיתות הכוננות וכמובן טיפול בכל היבטי הבטיחות ובטחון הילדים במערכת החינוך. משימה חשובה נוספת היא חיזוק ושימור התקשורת ושיתוף הפעולה עם צה"ל.

בימים אלה אני לומד ומעמיק את ההיכרות שלי עם כל הסוגיות הקשורות בתפקידי. אם יש נושאים וסוגיות שאתם, תושבי האזור, מעוניינים לשפר, להביא לידיעתך, אשמח לשמוע מכם על מנת לקדם.

תודה רבה לנועם כרמלי, על שנים של עשייה וטיפול בתחום הביטחון במועצה ובהצלחה בדרך החדשה.

נדב אילון
קב"ט

שלפים. אימהות המובילות מערכת חינוך חלוצית של שכונה מעורבת (דתיים וחילוניים) אשר מבססת את חזונה ואופייה החינוכי-קהילתי דרך יוזמות שונות. הסיוור נערך בהובלתו של דני שטיינר המייעץ לפעילויות חינוך שונות בערבה.

קבוצות הורים המעוניינות לקחת חלק בתכנית דומה מוזמנות לפנות לנועה טל שיר רכזת טיפול בפרט או למחלקה לשירותים חברתיים.

סתיו קרטגינר,
עובדת סוציאלית

הסתיימה התכנית הראשונה של "הורות קהילתית"

לאחרונה הסתיימה תכנית "הורות קהילתית", שהתקיימה כפיילוט בחודשים האחרונים והופעלה בשיתוף פעולה בין המחלקה לשירותים חברתיים והטיפול בפרט במחלקת חינוך. במסגרת התכנית עסקה קבוצת הורים בלמידה של עקרונות יישומיים להתמודדות עם הורות בימינו ובדרכים לרתימת הזירה הקהילתית של ההורים כך שתאפשר בסיס לחיזוק הבריאות הנפשית של ילדינו. ההורים נפגשו אחת לשבועיים ל-12 מפגשים. במסגרת התכנית נערך סיוור במועצה האזורית עמק המעיינות. הסיוור כלל פגישה עם נציגי הורים שהקימו את "חורשת מאורציוס" בכפר רופין - יוזמה של מנהיגות קהילתית משותפת להורים וילדים עם גורמי חינוך וקהילה ובמסגרתה נעשות פעולות קהילתיות מגוונות. בסיוור נפגשו ההורים גם עם אימהות מהיישוב

קורס הכנה לפסיכומטרי בערבה

26 באפריל יפתח קורס הכנה לפסיכומטרי. הקורס מיועד להכנה לבחינה שתתקיים ביולי 2017.

בני ובנות האזור, משתתפי פרויקט עבודה עברית, צעירים וצעירות המתגוררים ועובדים בערבה וכל מי שמעוניין להתקבל ללימודים אקדמיים ונדרש לבחינה פסיכומטרית, זה מיועד לכם!

השיעורים יתקיימו בבית הספר שיטים דרכא בספיר, בימים ראשון ורביעי בשעות אחר הצהריים. בנוסף יתקיימו 6 תרגולים בימי שלישי.

לפרטים והרשמה התקשרו לענת בטלפון 053-5205420

מחיר ההשתתפות בקורס
3,700 ש"ח
דמי הרשמה של 200 ש"ח

*ניתן לשלם מכספי הפיקדון

שותפות ביחד ערבה אוסטרליה

צילום: אורית אלקיים כהן

אייל בלום מציג באוסטרליה את חזון המועצה

ועדת ההיגוי של שותפות ערבה אוסטרליה קיימה מפגשי עבודה עם הצוות באוסטרליה

לפני שבוע שבנו מביקור באוסטרליה שהיה שיאו של תהליך חשיבה והתחדשות של השותפות מטרת התהליך והביקור הייתה לגבש חזון לשלוש שנות הפעילות הקרובות (2017-2020). במסגרת תהליך זה גויסו בערבה מתנדבים לשותפות, נערכו מפגשים בנושאי חדשנות ונבחנו פרויקטים ישנים וחדשים ודרכים לחיזוק ולהגדלת ההשפעה של הפעילויות. בשנים הקרובות תשקיע השותפות את מאמציה ותקציבה העיקרי בפיתוח פרויקטים של קשרי גומלין בין שתי הקהילות במסגרות של חינוך, פיתוח אזורי וקהילה. השותפות גם תקצה בכל שנה אחוז מסוים מתקציבה לטובת פרויקטים אזוריים שאינם בהכרח בעלי אופי של קשר

התנדבו 25 צעירים אוסטרלים בחקלאות במושב עין יהב. בנוסף לעבודה חקלאית הם קיימו מפגשים לימודיים וחברתיים עם סטודנטים ממרכז המשתלמים ועם בני נוער מכיתה י'. הצעירים שהגיעו לערבה הם חלק מקבוצה של למעלה מ-80 צעירים בוגרי תיכון שביקרה בערבה בתחילת פברואר. מספר המקומות להתנדבות לערבה היה מוגבל ל-25 והביקוש היה גדול מהיצע.

אורית אלקיים כהן

מנהלת שותפות ביחד ערבה אוסטרליה

בין שתי הקהילות. לביקור אצל השותפים באוסטרליה הצטרף ראש המועצה, אייל בלום כאורח השותפות.

אייל הציג במפגשים השונים את חזון המועצה, לקח חלק פעיל בדיוני השותפות, במפגשי עבודה עם שליחי הסוכנות היהודית באוסטרליה ובהיכרות עמוקה יותר עם הקהילה, הארגונים היהודים ובתי הספר היהודיים. במלבורן ובסידני התקיימו פגישות גם עם מנהיגי קרן היסוד ו-JNF - קק"ל אוסטרליה.

בזמן שמשלחת ועדת ההיגוי שהתה באוסטרליה,

עמותת בין השיטין

מקומית. פעילות העמותה מתרחשת אך ורק בגבולות המועצה ועבור מי שחי בה. אני מנצל את ההזדמנות להזמין כל אחד ואחת מכם ליצור קשר, להציע רעיונות ולהיות שותף/ה אתנו בפעילות העמותה.

חג אביב שמח

אבישי ברמן

מנכ"ל עמותת בין השיטין

חברת "קידום" המכוון למועד הבחינה של יולי 2017. אנחנו שמחים להוביל יוזמה המגדילה את היצע האפשרויות העומדות בפני הקהל הצעיר באזור ומתוך כך להגדיל את נוכחותם של צעירים בערבה - בני הערבה וצעירים מן החוץ.

אחד המאפיינים הייחודיים של עמותת בין השיטין הוא התבססותה על הנהלת מתנדבים

מכינה שלישית מוקמת בערבה - מכינת עין יהב

בחודשיים האחרונים אנחנו עסוקים בהקמת מכינה חדשה במושב עין יהב. המכינה צפויה להיפתח בספטמבר הקרוב ויהיו בה כ-20 חניכים וחניכות בשנת הפעילות הראשונה. המכינה בעין יהב תופעל כשלוחה של מכינת ערבה בנוסף למכינות הפועלות בחצבה ובפארן ותמשיך את הקו החינוכי-לימודי הקיים בהן.

הקמת מכינה נוספת מחייבת אישורים רבים ממשרדי הממשלה והסכמות במרחב המקומי. לשמחתנו האישורים ניתנו ותהליך ההקמה מתנהל מתוך שיתוף פעולה עם מושב עין יהב והמועצה האזורית.

קורס פסיכומטרי בערבה - בשיתוף פעולה עם המועצה האזורית, החברה לפיתוח ומתנ"ס ערבה ייפתח בעוד פחות מחודש קורס פסיכומטרי של

צילום: יותם איתן

סיר של מתעניינים במכינת עין יהב

אביב הגיע אוהל גם...

סימני דרך

מציידים אותך לשטח

שקי שינה
אוהלים
נעלים
תרמילים

עד

40% הנחה

למביאי מודעה זו

simaneidereh.co.il

סימני דרך - ציוד למטיילים וחיילים

סניף באר שבע - קניון עזריאלי הנגב, קומה 2, צמוד למשביר לצרכן | 077 - 5152303

חום, זבובים ואבקת קסמים

רינת רוזנברג

לפני כמעט שלוש שנים, באחת מפגישות העבודה שלי עם אייל בלום, הוא שיתף אותי ברצונו להפיק סרט שיתעד את סיפור הקמת יישובי הערבה. לאחר בדיקות ראשוניות שכללו מיפוי, תקצוב ותחקיר בסיסי הוחלט לצאת לדרך. בחודש פברואר האחרון התקיימה, במסגרת כנס לימוד ערבה, ההקרנה הראשונה של הסרט "חום זבובים ואבקת קסמים - סיפורם של המתיישבים בערבה". את הסרט הפיקה, ביימה וערכה עופרי גלילי ממושב עידן. נפגשנו לשיחה על הסרט, על הדרך ועל סיפורם של המתיישבים בערבה.

פגי אושרוביץ

צילום: חגי דהן

משמעות וערך עבור המצולם. היציאה לשטח הביאה אותנו לנקודות היישוב הראשונות, למקומות אהובים, לתצפיות, לשדות, לחממות, למקומות שנתנו למשתתפים ולנו חיבור לסיפור האישי והציבורי וממד מעניין שהניב רוברד חשוב וסיפורים מאוד טובים.

אחרי שבחנו ושאלנו את עצמנו שאלות נוספות הבנו שמטרתנו להראות את הסיפור של הקמת היישובים בערבה כההליך והתפתחות דרך סיפורים אישיים. ההחלטה לבנות את הסרט בכיוון הזה לוותה בחששות

הפרויקט יצא לדרך. אחרי שנה של ראינות וצילומים אפשר היה לעשות חשיבה נוספת ולחזור לשאלות הבסיסיות: מה הוא מבנה התסריט שיאפשר שילוב של הסיפור הפרטי, ההתפתחות האישית והסיפור של ההתיישבות בכל יישוב ובאזור.

"אחרי חשיבה והתייעצות עם חגי דהן, רועי (גלילי) ונתי אדלר (במאי תיעודי) הבנתי שיש קו כרונולוגי ברור לסיפור ויש גם קו מקביל של התפתחות אישית. זהו סיפור של יישובים צעירים ואנשים צעירים, שמתפתחים עם הזמן למשפחות, קבוצות וקהילות. הם מתפתחים בכמה רבדים: ברובד האישי, ברובד המקצועי וברובד האידיאולוגי. כך למשל נהיה ברור יותר שבעין ירב ובחצבה הדגש בסיפור יהיה על הווי החיים ב"מושבוץ", בצופר ובפארן

בעיניי, וקיווייתי שאוכל להשתלב בפרויקט דומה, לכן נפגשתי ולמדתי על הפרויקט מענת שרגאי שהובילה אותו ברמת הנגב. כשאיל פנה אליי חשבתי שכונן יהיה ללכת על פרויקט בסגנון כזה, אולם אחרי שבחנו זאת ושאלנו את עצמנו שאלות נוספות הבנו שמטרתנו מעט שונה - להראות את הסיפור של הקמת היישובים בערבה כההליך והתפתחות דרך סיפורים אישיים. ההחלטה לבנות את הסרט בכיוון הזה לוותה בחששות. יותר קל לספר סיפור אישי אחד, לסיפור החיים של אדם יש כרונולוגיה והתפתחות מובנה, יש רצף ונרטיב ברור, לספר סיפור של יישוב זה כבר מסובך יותר ולספר סיפור של אזור זה כבר ממש מסובך. איך בונים תסריט? איך מציגים סיפור שלם? אלו היו השאלות הקשות ביותר בפרויקט. התשובות לכך לא הגיעו מיד. עוד נשוב לשאלות אלו.

לספר סיפור שלם

"בשלב הראשון צריך היה למצוא את מספרי הסיפור של הקמת היישובים. את מי שהיו שם, זוכרים מה היה, יודעים לספר סיפור וגם מוכנים ויכולים לעמוד מול מצלמה. "יש למדיה הזו דרישות משלה ובסוף צריך שמי שמתאים לספר סיפור, גם יסכים לעשות זאת. קיבלתי לא מעט סירובים. לא כולם רוצים או יכולים להצטלם. זו התמסרות שלא מתאימה לכל אחד."

במה זה היה כרוך מבחינת המצולמים?

"הההליך עם כל מצולם היה שחגי דהן, הצלם של הסרט והשותף שלי לבימוי, ואני היינו מגיעים ליום צילום בבית של כל אחד מהמשתתפים, לראיון מצולם מעמיק ויסודי ואחר כך בעקבות הראיון היינו יוצאים יחד ליום צילום נוסף בחוץ במקומות שיש להם

עופרי נשואה לרועי ואימא למעין, טל, נוגה ואופק. לערבה הגיעו בשנת 2004 ונקלטו במושב עידן, אחרי 9 שנים ביישוב מרכז חָבֵר שבחבל התענכים. עופרי היא פסיכולוגית חינוכית במקצועה ובתחום זה היא עובדת שנים רבות. עבודה מאתגרת מאוד ואינטנסיבית. "לצד העבודה, לעשות סרטים היה עיסוק שמשך אותי עוד מילדות. העיסוק היצירתי הקולנועי היה בעיניי מעניין ומלהיב, ככה גם מצאתי את עצמי מפיקה סרטים לאירועים משפחתיים. תחום התיעוד עניין אותי כחלק מתהליכים של בניית סיפור אישי. התהליכים שאדם עובר, ההתפתחות של אנשים, אלו נראו לי תמיד מעניינים וחשבתי שזה כיוון שאני רוצה לעסוק בו. עשייה של סרטים תיעודיים השתלבה היטב עם ההכשרה שלי כפסיכולוגית והרצון שלי להעמיק ולהבין אנשים ומה שעובר עליהם. זו עשייה שיש בה משהו הדומה לתיאור של נתן זך בשירו "פתח לשיר":

השִׁיר הַזֶּה הוּא שִׁיר עַל אֲנָשִׁים:
מֵה שְׁהֵם חוֹשְׁבִים וּמֵה שְׁהֵם רוֹצִים
וּמֵה שְׁהֵם חוֹשְׁבִים שְׁהֵם רוֹצִים.
מְחוּץ לָזֶה אֵין הַרְבֵּה דְבָרִים בְּעוֹלָם
הָרְאוּיִים שְׁנִתְעַנְּנָן בָּהֶם.
וְהוּא שִׁיר עַל מַעֲשֵׂי בְּנֵי-אָדָם,
מְפִינָן שְׁהַמַּעֲשִׂים חֲשׂוּבִים יוֹתֵר
מִן הַדְּבָרִים שְׁאֵינָם נַעֲשִׂים.
וְכָל אָדָם רוֹצֵה שְׁיִזְכְּרוּ אֵת מַעֲשָׂיו זְמַן רַב אַחֲרָי
שְׁשִׁכְחוּ אֵת הַדְּבָרִים שְׁלֹא עָשָׂה.
(נתן זך, שירים שונים, 1960)

כך נראה לי גם העיסוק התיעודי, זה מה שעניין אותי לעשות.

לפני 5 שנים יצאתי לשנה של 'פסק זמן' מהעבודה והלכתי ללמוד בבית הספר לקולנוע 'חשיפה' של האוניברסיטה הפתוחה. הצטרפתי גם לקורס עריכה שהעבירה כאן בערבה פני בן דוד, ומאז אני עושה סרטים במסגרות שונות שכוללות את הטלוויזיה הקהילתית שלנו בערבה, מסגרות פרטיות, סרטי תדמית במגוון של נושאים ותחומים שעניינו אותי. לפני שנתיים פנה אליי אייל ושיתף אותי ברצון שלו להפיק סרט תיעודי על המתיישבים בערבה. הוא קרא לזה אז 'סרט ראשונים'. האפשרות לעשות סרט כזה הייתה בשבילי התגשמות של חלום.

"ההורים של רועי חיים במדרשת שדה בוקר, ברמת הנגב, דרכם התוודעתי לפרויקט שבו כל תושב שמגיע לגיל 70 עושים לו תיעוד אישי מצולם - שהתוצר שלו הוא סרט של 20 דקות עד שעה עם סיפור חיים בדגש על ההתיישבות בנגב. זה היה פרויקט מדהים ומעניין מאוד

אני מתייחסת דווקא לעובדה שהוא הוקם 20 שנה אחרי עידן. הפחד שלי היה שזה יהיה סיפור חריג ושהוא לא ישתלב בסיפור הכולל. אבל ברגע שראיינתי את אנשי צוקים התחוור לי שהסיפור שלהם משתלב לחלוטין בסיפור הכללי ומשלים אותו. בסופו של דבר מדובר

**גם בעין יחב וגם בצוקים
היו שני 'משוגעים' לדבר
שבלעדיהם ספק אם
המהלך היה עובר מרעיון
לעובדה קיימת. אלמלא
המעורבות המוחלטת
והמאוד אישית של
היוזמים בשני המקומות זה
פשוט לא היה מצליח.**

בהתמודדות עם סביבה מקשה, בבירוקרטיה ובהצלחה כנגד כל הסיכויים וזה סיפור דומה מהרבה בחינות לסיפור של עין יחב. גם בעין יחב וגם בצוקים היו שני 'משוגעים' לדבר שבלעדיהם ספק אם המהלך היה עובר מרעיון לעובדה קיימת. אלמלא המעורבות המוחלטת והמאוד אישית של היוזמים בשני המקומות זה פשוט לא היה מצליח. בכל היישובים הקו המאפיין משנות החמישים של המאה הקודמת ועד לשנות האלפיים הוא שמדובר באנשים נחושים, לא מפונקים, עם יכולת להביט קדימה ולשאוף לשם גם בתוך קושי.

מה שיש ומה שאין

הסרט אכן עוסק בנושאים מאפיינים שדרכם אפשר לספר את התהליכים שעברו היישובים והמתיישבים - אידיאולוגיה, ריחוק, עבודה, שיתוף, קליטה, פרנסה, חקלאות, עיסוקים נוספים, משפחה, הווי יישובי, מקומן של הנשים, הריחוק הפיזי, התמודדות עם עזיבות וגם הקושי לקיים אינדיבידואליות ושונות בחברה צעירה מאוד והומוגניות מאוד שיש בה לעיתים דרישה לעמידה בסטנדרטים נוקשים.

מה לא נכנס לסרט?

"המון המון סיפורים אישיים. חיפשתי את הסיפורים שמשתלבים בסיפור הכללי, ובעריכה נאלצתי לוותר על סיפורים אישיים רבים ומעניינים. סיפורים חשובים ומרגשים מאוד על קושי, על המשפחה, על מערכות יחסים, על שכול ועל אובדן. עולם ומלואו. יש בחומר הגלם יותר מ-20 סיפורים אישיים מרתקים מעוררי השראה ועניין. על כל אחד מהמשתתפים אפשר לעשות סרט שלם. עוד נושא שלא נמצא בסרט הוא הדור השני, בני הערבה, אלה שחזרו הביתה ליישובים שבהם גדלו, ואלה שלא חזרו. יש להם סיפור משותף אבל הוא כבר סיפור אחר לסרט אחר. סיפור שיש לו מקום והצדקה. סרט כזה יכול לעסוק בדור השני ביחסו לערבה וביחסו לדור המקימים ואני מניחה שיהיו בו דגשים אחרים לגמרי."

יש פער עצום בזמן ובתנאי פתיחה בין עין יחב שהוקם בשנת 1959 לצוקים שהוקם בשנת 2004, מנקודת המבט שלך יש קו מחבר בין כל היישובים? הייתה התלבטות על מקומו של צוקים בסרט.

הדגש יינתן לגידול הילדים והעבודה העצמית בחקלאות. בעידן הודגש המעבר לעבודה עם מתנדבים ולאחר מכן המעבר לעבודה עם תאילנדים. זה יצר למעשה שילוב של הסיפור הכללי של האזור בסיפור של כל יישוב ובסיפורים האישיים שהובילו את

**אחרי שנה של ראיונות
וצילומים אפשר היה
לעשות חשיבה נוספת
ולחזור לשאלות הבסיסיות:
מה הוא מבנה התסריט
שיאפשר שילוב של
הסיפור הפרטי וההתפתחות
האישית עם הסיפור של
ההתיישבות בכל יישוב
ובאזור.**

הסיפור הכללי. המחיר של המבנה הזה הוא שהאחרונים כרונולוגית מופיעים פחות בסרט. יש בסרט 20 מספרים שצולמו ומייצגים 10 יישובים וקהילות (עין יחב, עין חצבה, חצבה, בית ספר שדה, עיר אובות, פארן, ספיר, צופר, עידן וצוקים). לסיפורים בממד האישי של הסרט ניתנה חשיבות עצומה והעיסוק היה בנושאים שנותנים ביטוי לתהליך שעבר על האנשים. ויתרתי במודע על העמקה בסיפור של כל יישוב והתמקדתי בנושאים שאפיינו את החיים בכל היישובים.

הקטע הזה היה מצחיק מאוד בעיניי והוא גם משקף את הפער בין הקסם לקושי בערבה. וכך המשפט של עוזי חריט ושני המאפיינים הטיפוסיים לקושי בערבה הולידו את השם: 'חום, זבובים ואבקת קסמים'.

איך עברה עלייך ההקרנה הפומבית הראשונה?
 "קדמו לה הרבה פרפרים בבטן. דאגתי מאוד איך ירגישו המספרים המשתתפים שהיו פתוחים וחשופים לגבי עצמם וחייהם בצילומים של הסרט. דאגתי וקיוויתי שהם ירגישו שהסרט נותן כבוד להם ולסיפור שלהם. חששתי גם שאולי הם ירגישו שהסיפורים האישיים שלהם לא קיבלו ביטוי מספיק. שמחתי מהתגובות בהקרנה עצמה ואחריה. אבן נגולה מעל ליבי."

אין מסננת, אין כביש.

צילום: חגי דהן

רותי קפלן ועופרי גלילי

כמי שהייתה שם לאורך הדרך משלב הרעיון ועד להקרנה הראשונה אני יכולה להעיד שמדובר בסרט שמשלב באופן אישי, מרגש, נוגע ללב ומלא הומור, את סיפור ההתיישבות והמתיישבים בערבה. העבודה של עופרי נעשתה ברגישות ובחוכמה ובמקצועיות מרשימה מאוד. שילוב הכוחות שיוצר את התמונה והחווייה של הסרט כולל את חגי דהן שצילם והיה שותף לבימוי ולעריכת האפקטים, מירון אגר שכתב את המוזיקה המקורית לסרט וליאורה אורן שהחייטה סיפורים באיורים.

במסגרת חגיגות יום העצמאות בערבה הסרט יוקרן לקהל הרחב. אל תחמיצו.

רציתי שהשם ישקף את הקונפליקט בין הקושי והקסם. החום הוא קושי מובהק, ולי באופן אישי בחיי בערבה הזבובים הם קושי נוראי

את הקונפליקט בין הקושי והקסם. החום הוא קושי מובהק, ולי באופן אישי בחיי בערבה הזבובים הם קושי נוראי. יש קטע מצולם בברכה בעין יחב משנות השמונים שבו הם מדברים על החיים בעין יחב ומתייחסים לשאלה איך זה שיש פה כל כך הרבה זבובים.

לקרוא בשם

"בתחילה חשבתי לקרוא לסרט 'החלוצים האחרונים'. המתיישבים בערבה הם אחרוני החלוצים לפני שהאתוס ההתיישבותי עבר למתנחלים בשטחים עם כל המשתמע מכך. כששיתפתי את רותי בן אליהו מעין יחב בכך היא אמרה לי שזה בעינייה שם עצוב. אורנה וג'וחא מספיר אמרו שבעיניהם זה שם לא מייצג, הם אמרו לי 'אנחנו לא חלוצים - אנחנו נהנים', האמירות האלו לקחו אותי לכיוון אחר. במהלך הצילומים עם עוזי חריט מצופר הוא אמר משפט שהדהד לי. הוא דיבר על ההרגשה שהייתה לו בשנים הראשונות בצופר שהוא מעורב במעשה קסם. כשהגעתי לשלב של החלטה על שם לסרט רציתי שהשם ישקף

חום, סופות חול, בדידות וריחוק, בשילוב רוח נעורים, נחישות, והרבה אהבה, מהחומרים האלו צמחו יישובי הערבה. הסרט מביא את סיפורה של ההתיישבות במדבר: אידיאלים מול מציאות, עבודה קשה, גידול ילדים, מאבקי קיום ומערכות יחסים של קהילה מתהווה. הסרט מלווה את האנשים שהיו שם כשהכול התחיל. דרך סיפוריהם האישיים מתגלים הפרטים מהם נבנה הסיפור הגדול - סיפורם של המתיישבים שהוא סיפורה של ההתיישבות בערבה

תחקיר, תסריט, בימוי, עריכה והפקה: עופרי גלילי
 צילום, עריכת אפקטים ושותף לבימוי: חגי דהן
 מוזיקה מקורית: מירון אגר

הסרט הופק ביזמת המועצה האזורית הערבה התיכונה

חום, זבובים ואבקת קסמים

סיפורם של המתיישבים בערבה

מוזיקה, סרטים ואימות קחיים

רינת רוזנברג

צילום: Alexi Calzatti

כששלו אלון היה בכתה ה', הגיעה לערבה הופעה של נגן גיטרה. "כל הכיתה שלי הגיעה למתנ"ס כדי לשמוע את משה מנגן בגיטרה. אני זוכר שהוקסמתי מהדרך שבה ניגן בגיטרה וידעתי מיד שאני רוצה ללמוד לנגן כמוהו." ההופעה הזו הייתה אירוע מכונן. אחריה התחיל שלו ללמוד לנגן בגיטרה. היום 14 שנים אחרי אותה הופעה, הוא מתגורר בלוס אנג'לס ועוסק בהקלטות ומיקסוס של מוזיקה לקולנוע.

ה כתבה הזו נעשתה בהתכתבות עם שלו. אני שולחת שאלות ושלו עונה. הלוך וחזור. שאלות ותשובות. איפה מתחילים? תמיד בהתחלה. באירוע מכוון כזה שממנו מתחיל מהלך חיים שלם. ההופעה ההיא היא שחוללה את החיבור של שלו ממושב פארן למוזיקה. מההופעה ההיא מתחיל הסיפור.

"למדתי לנגן בגיטרה כבר מגיל 10 ובעצם אני ממשיך ללמוד מאנשים שאני מכיר ומאנשים שאיתם אני עובד. למדתי לנגן בכלים נוספים כדי להרחיב את הידע המוזיקלי שלי. זה חשוב במיוחד למה שאני עושה היום."

לפני שנה וחצי, עם סיום השירות הצבאי, החליט לצאת ללימודי מוזיקה בארצות הברית. "ההתלבטות שלי הייתה בין שני בתי ספר: Berklee College of Music (מכללת ברקלי למוזיקה) או Musician Institute בלוס אנג'לס. הכיוון שעניין אותי היה מוזיקה לסרטים, ולכן היה לי ברור שבלוס אנג'לס אוכל ללמוד מקרוב על תעשיית הסרטים, וזו גם הייתה הסיבה שבגללה בחרתי ללמוד שם."

מהרגע שהחלטתי ללמוד לבגרות במוזיקה התחלתי להכיר מוזיקה הרבה יותר לעומק ולהבין שזה משהו שאני רוצה להתעסק בו.

למדתי בתכנית 'פוסט-פרודקשן' שבמסגרתה לומדים על כל התפקידים הנדרשים ליצירת מוזיקה לאלבומים, לסרטים ולתכניות טלוויזיה."

הוא עובד בסטודיו "hertz 17" שהתפרסם בעיקר בזכות ההקלטות שעשתה בו להקת מטאליקה לאלבומה הידוע "האלבום השחור". היום מקליטים בו בעיקר מוזיקת היפ הופ ופופ. בין האמנים שעובדים עם הסטודיו נמנים: כריס בראון, ריי ג'יי ו-Happy. "נוסף לעבודה זו אני עובד עבור בראד הינל אחד מטכנאי ההקלטות לסרטים הבולטים והנחשבים היום בתעשיית הקולנוע. ברקורד הסרטים שלו: 'מיס סאנשיין הקטנה', 'חיי פיי', 'רחוב ג'אמפ 22' ו'עידן הקרח'."

הדרך מחוג גיטרה בכיתה ה' ועד היום ארוכה, ויש בה הרבה צמתים ושלבנים. אני מנסה לברר מה הם.

"כשהגעתי לכתה ל' החלטתי שאני רוצה לעשות בגרות במוזיקה קלאסית. גלעד סברדליק, המורה לגיטרה שלימד בזמנו במתנ"ס,

עזר לי מאוד בכל התהליך הנדרש ובהכנה לבחינת הבגרות. לא היו מספיק תלמידים כדי לפתוח כיתה ולעשות את הבגרות בערבה, לכן נסעתי פעמיים בשבוע לבאר שבע כדי ללמוד לבחינת הבגרות. ההורים שלי היו מגויסים למשימה ובלעדיהם זה כנראה לא היה קורה. הסעות לשיעורים מחוץ לערבה, התמודדות עם הדרישות הביורוקרטיות ועם משרד החינוך ואפילו להגיע לבחינה עצמה שהתקיימה בפתח תקווה, נעשו בעזרתם. הלימודים לבגרות התמקדו בעיקר במוזיקה קלאסית, משם גם התחילה ההתעניינות שלי במוזיקה לסרטים, שלדעתי גם בדרך כלל מאוד קלאסית."

אז בעצם הלימודים לבגרות במוזיקה התוו לך את הדרך למקום שבו אתה נמצא היום? "אני חושב שמהרגע שהחלטתי ללמוד לבגרות במוזיקה התחלתי להכיר מוזיקה הרבה יותר לעומק ולהבין שזה משהו שאני רוצה להתעסק בו. מדובר בהתמסרות ובהשקעה גדולה, אבל אף פעם לא הרגשתי שאני צריך להכריח את עצמי לשבת וללמוד. ללמוד על מוזיקה היה משהו שכיף לי לעשות. באחד משיעורי הגיטרה שלי עם גלעד, הוא אמר לי שאם אני באמת רוצה לנסות ולעסוק במוזיקה, כדאי לי להרחיב את הידע שלי. זה יאפשר לי לעסוק במקצועות שונים שקשורים בעולם הזה. בשלב הזה ההתעניינות שלי במוזיקה לסרטים גדלה. התחלתי ללמוד בעצמי איך לעבוד עם תוכנות מוזיקה: לוג'יק, קיובייס, פרו-טולס, איך להקליט את כלי הנגינה, למדתי על סוגי מיקרופונים, איך לתפוס את הסאונד של כל כלי נגינה, איך למקסם (לערבל) את המוזיקה בצורה שהכי תחמיא לסרט או למבצע. מפה לשם הבנתי שהרצון שלי הוא לעסוק במוזיקה וללמוד מוזיקה שמולחנת במיוחד לסרטים."

זו התמקצעות בתחום שבעצם נמצא "מאחורי הקלעים" של היצירה הקולנועית על אף שקשה לדמיין סרט ללא פסקול, זוהי עבודה שהנוכחות שלה מעט סמויה מהצופה. ממה נובעת המשיכה שלך לשם?

"פסקול (soundtrack) זה משהו שתמיד עניין אותי. זוהי מוזיקה שלא תמיד שמים לב אליה כשצופים בסדרה או בסרט או בכל מדיה אחרת. בלי שאנחנו לפעמים שמים לב, זה מה שגורם לנו להתחבר לסרט מסוים או לסצנה מסוימת. ישנם גם סרטים שבהם המוזיקה היא הכוכב ועד היום ישנן מנגינות שאנחנו שומעים ומיד יודעים באיזה סרט או סצנה מדובר."

הלכת רחוק בשביל זה, רחוק מהבית, ללמוד ולחיות בשפה שונה. עם איזה קשיים אתה מתמודד?

"לא היה פשוט לעבור לארץ אחרת וללמוד בבית ספר בשפה זרה. לקח לי קצת זמן עד שהתרגלתי באמת ללמוד ולכתוב רק באנגלית, ולא רק בתחומים הקשורים לבית הספר. היה עליי להוציא שוב רישיון לרכב, לפתוח חשבון בנק, לשכור דירה ולהכיר את שמות האזורים בעיר העצומה הזאת. מה שהיה לי הכי קשה ללמוד הוא איך לעשות את מה שנקרא "mingling" שזה ממש חלק מהעבודה. להגיע לאירועים ולטקסים בתעשיית הקולנוע כדי

צילום: Alexi Calzatti

להכיר ו"להתערבב" עם האנשים שעובדים בתעשייה. למרות מה שאנשים חושבים, תעשיית הקולנוע מאוד קטנה, וככל שאתה נמצא בסטודיואים ובאירועים, אתה פוגש שוב את אותם האנשים - את אלה שעבדת איתם או את אלה שמכירים את אותם האנשים שעבדת איתם, לכן מאוד חשוב תמיד להראות נוכחות ולהשאיר רושם טוב על כל אדם שאתה פוגש. אבל הדבר הקשה ביותר הוא המרחק מהמשפחה, והעובדה שאני צריך להתמודד לבד עם מה שאני עובר ביום-יום, לטוב או לרע. "בהתמקצעות הספציפית שבחרתי - טכנאי

צילום: Alexi Calzatti

צילום: אלבום משפחת אלון

”זו הייתה הזדמנות של ממש. האפשרות הזו אפשרה לי התמחות. להכיר את העבודה בסטודיו, ללמוד על כל חדרי העבודה בסטודיו ועל כל שלבי העבודה. אתה לומד להכיר את הצוותים של הסטודיו: את צוות הטכנאים, צוות המלחינים, צוות עורכי הסאונד, אתה לומד על כל המכשירים שבהם הם משתמשים. למדתי את כל זה במשך 5 שבועות ולאחר תקופה זו הוצע לי להתמקצע עם טכנאי הסאונד של המוזיקה. היינו קבוצה קטנה של אנשים. שם התחלתי את דרכי. למדתי איך מקבלים את הסשן שבו הוקלטה המוזיקה, איך הבמאי בוחר עם המלחין את סוג הסאונד שהוא מחפש לסרט ואיך בסופו של דבר ממקססים את המוזיקה כך שהיא תשמע 'גדולה מהחיים' - מונח שמשמשים בו הרבה בתעשיית הסרטים. בתקופה שאני התמקצעת בסטודיו יצאו מהסטודיו סרטים כמו: 'קפטן אמריקה מלחמת האזרחים' ו'באטמן נגד סופרמן'.”

יש משהו שאתה לוקח מהערבה לעשייה שלך? יש לדעתך השפעה לערבה על העבודה שלך? “אני חושב שהעבודה שהגעתי ממקום כמו הערבה, מקום שהוא מאוד צנוע ושקט, עזרה לי להגיע לאן שהגעתי היום. הגישה שלי לעבודה הזאת הייתה שונה משל אחרים. עבדתי בקצב שלי ויודאתי שאני לומד את כל מה שיש לדעת על המקצוע לפני שאני יוצא ועובד מחוץ ללימודים. לא הסתמכתי על המזל שיביא לי הזדמנות אלא על עבודה קשה ולמידה, וכך, ברגע שתהיה לי הזמנות אהיה בטוח שלא אפשל ואדע בדיוק מה לעשות. אני חושב שהחינוך שקיבלתי בערבה הוסיף לי ערך מוסף במקצוע.”

מה תחשב מבחינתך הצלחה? מהי השאיפה שאתה הכי רוצה לממש?

“אני חושב שהצלחה בשבילי זה פשוט לקום בבוקר ולעבוד במוזיקה, לעבוד עם מוזיקאים מוכשרים ולהמשיך ללמוד כל יום כמו שאני עושה עד עכשיו. נראה לי שאמשיך ללמוד לעשות מוזיקה כל חיי.”

בתפקיד ספציפי. “הדברים הסתדרו לי, וההרגשה שאני מתקדם למקום שבו אני רוצה להיות הייתה עוד כשלמדתי בסמסטר הראשון. היו מבחנים לכל התלמידים לתכנית התמחות שמאפשרת

להגיע לאירועים ולטקסים בתעשיית הקולנוע כדי להכיר ו"להתערב" עם האנשים שעובדים בתעשייה. למרות מה שאנשים חושבים, תעשיית הקולנוע מאוד קטנה.

לך לעבוד בסטודיו בנוסף ללימודים בבית הספר. מתוך 60 נבחנים נבחרנו 10. לאחר שהתקבלתי אמר לי אחד המורים שהוא יכול לסדר לי ראיון בסטודיו בשם Remote Control Production. הסטודיו הזה שייך לאחד המלחינים הכי גדולים בהוליווד בשם

בשביל להיכנס באמת לעולם המקצועי בתחום של מוזיקה לקולנוע אתה חייב שיהיה לך תחום אחד שבו אתה מתמחה וזו גם הסיבה שבגללה אנשים מעסיקים אותך. היכולות האחרות - אם זה לנגן בכלי נגינה או להלחין או לנצח על תזמורת - זה רק בונוס

האנס צימר. הוא הלחין פסקולים לסרטים כגון: 'גלדיאטור', 'מלך האריות', 'שודדי הקאריביים', 'שרק', 'מדגסקר' ועוד רבים מהסרטים הגדולים של הוליווד.

מיקס וטכנאי הקלטות - צריך לסלול את הדרך. בשלבים הראשונים אפשר לעבוד עם אמנים גדולים או בסרטים גדולים, רק אם אתה מתחיל עם סטודיו שיש לו שם טוב בתעשייה או כעוזר טכנאי לטכנאי עצמאי שעובד עם חברות שונות כגון דיסני, האחים וורנר, פוקס המאה ה-20. במקצוע הזה, הניסיון המקצועי והפרויקטים שיצא לך לעבוד עליהם הם כרטיס הביקור שלך. כשאתה מקבל הזדמנות לעבוד על משהו גדול אתה חייב להיות מוכן כמעט לכל תרחיש ולכל התמודדות מקצועית בתוך הפרויקט. בנוסף לניסיון המקצועי צריך לדעת גם איך לתקשר עם המלחין, איך לתקשר עם הבמאי, איך לתקשר עם הנגנים שנמצאים בחדר השני ומנגנים על הכלים. טכנאי ההקלטות הוא האדם שצריך לשמור על האיזון בחדר, שתהיה אווירה שבה אנשים מרגישים בנוח להביע את הדעות שלהם לגבי המוזיקה ולשמור על שיחה עניינית ומקצועית, כיוון שכל שעה שבה אנשים נמצאים בסטודיו עולה המון כסף להפקה...”

מה הדבר הקשה ביותר בבחירה שעשית ומה ההזדמנות הגדולה ביותר שנפתחה לך? “בהתחלה אני חושב היו לי עוד התלבטויות איזה כיוון מקצועי אני רוצה, כיוון שברגע שאתה מתחיל לעבוד עם שמות גדולים בתעשייה אתה צריך לתייג את עצמך במקצוע מסוים למרות שאתה יודע שיש לך עוד יכולות בכל מה שקשור למוזיקה. לדוגמה: ישנם אנשים שהם מפיקים, יש כאלה שהם טכנאי מיקס והקלטות, יש כאלה שהם טכנאי מאסטרינג, יש כאלה שהם יוצרי ביטים. בשביל להיכנס באמת לעולם המקצועי בתחום של מוזיקה לקולנוע אתה חייב שיהיה לך תחום אחד שבו אתה מתמחה וזו גם הסיבה שבגללה אנשים מעסיקים אותך. היכולות האחרות - אם זה לנגן בכלי נגינה או להלחין או לנצח על תזמורת - זה רק בונוס שיכול לפתוח לך עוד דלתות והזדמנויות, אבל בשביל להיכנס לחדר שבו הכל קורה צריך להתמקצע

במת עבודה לתמרים

מאשרת לעבודה בגובה

מתחברת למזלג קדמי או אחורי
גמישות רבה בתכנון
אפשרות לאבזור והתאמת ריתום

קרנדל בע"מ
קונסטרוקציות פלדה ומבני מתכת
בתי אריזה | סככות | חדרי קירור | בניה מתועשת של
בתים פרטיים | פיתוח מוצרים ייחודיים בהזמנה אישית

מושב עין יהב משק 18
טלפקס 08-6582402
נייד 052-3666143
krendel.co.il
krendel@zahav.net.il

studioarava.co.il

Oshrit Avraham, CPA

בעלת נסיון של למעלה מ-10 שנים

אושרית אברהם

רואת חשבון

שירות אישי, מקצועי וליווי צמוד לעסקים

- ייעוץ וליווי בפתיחת עסק
- ליווי עסקי בפרוייקטים מיוחדים
- ייעוץ ותכנון מס

- חשבות שכר והפקת תלושי שכר
- דוחות שנתיים
- הצהרות הון

שירותי המשרד

- חשבונאות וביקורת
- הנהלת חשבונות

פגישת ייעוץ ללא התחייבות

מושב צופר, 34, ערבה | טלפקס 08-6497856 | נייד 054-4934246 | oshrit.avr@gmail.com

ארוחת בוקר של אלופים

קולינריה מסביב לעולם - גלילי וליבוק בחיפוש אחר הטעם המושלם

רועי גילי

צילום: אלכס ליבוק

כמה רחוק אנשים נוסעים, לאיזה מחוזות רחוקים, לאילו מסעות ארוכים כדי לטעום, להכיר, לפגוש ולהתרגש... לפעמים צריך להסתכל ממש בחצר המשק כדי לגלות עולם שלם, שונה ונוכח. מסע קרוב למחוזות רחוקים.

אורז עם שעועית ותבלינים מהבית, ריחות מסתוריים מדגדגים את האף. קארקא סטודנטית מקמבודיה מטגנת פרוסות דג בשמן עמוק וזורקת על אורז לבן, אחר כך היא חותכת לי נתח. טעים. הסטודנטים, על אף גילם הצעיר, מגלים בקיאות רבה בנבכי הקולינריה ורוקחים תבשילים מורכבים מאוד. קארקה מספרת לי שמגיל צעיר היא מבשלת ומטפלת באחיה הקטן אליו היא מתגעגעת, התנועות שלה תכליתיות ומיומנות אבל יש בהן גם איזו נשיות נכמרת. דג מטוגן ואורז לבן הם לפעמים געגועים לאח רחוק.

פרק ב': אם לא תאכל איך תגדל?

רן מגיע עם ברצ'וק בן השבע לקשקש ולנשנש משהו עם העובדים. לברצ'וק אין שום כוונה לאכול סלט פאפיה, ואף אחד לא יוכל לשנות את זה. פתיחות לטעמים מצריכה פתיחות תרבותית. התאילנדים מביטים בבוז מופגן בתבשילים הווייטנאמיים נעדרי החריפות ואילו הנפאלים מביטים בחלחלה בטבעות עור החזיר המיובשות של התאילנדים. האורז הוא החבר של כולם, אורז לבן ואורז סטיקי עם

- היא מפלטת נתחי דג וחוחכת רצועות בשר חזיר, ממליחה וטובלת אותם ברוטב חריף של סויה וג'ינג'ר. בשבע וחצי בערב היא כבר עמלה ברצינות תהומית על הכנת ארוחות הבוקר והצהריים של מחר. אוכל זה עניין רציני. לידה עסוק קוואן בהכנת הספציאליטה

בשבע וחצי בערב באן כבר עמלה ברצינות תהומית על הכנת ארוחות הבוקר והצהריים של מחר. אוכל זה עניין רציני.

שלו: נתחי בשר בקר חריף ופאפיה, הוא יודע שאני מת על זה וזורק לי צלוחית קטנה של האדום החריף הזה שהולך נהדר עם בירה. אני שוקע בשיחה עם סטודנטית ווייטנאמית חמודה ורק אלכס מצלם בטירוף ומפסיד את כל הטוב הזה. אלכס, שב רגע! כמו ילד בחנות ממתקים הוא חומד את כל המראות האקזוטיים של מטבח הפועלים המפויח. באן מחבטת אותו, היא קוראת לו אבא. בוך' סטודנטית נפאלית מכינה דאל באט -

ת ראי אני אומר לרינת, אם תשלחי אותי לעשות כתבה על ארוחות בוקר, תחקיר על קוליפורמים לא ייצא לך - יש לי קיבה מברזל וחוף מזה עם חוש טעם של פלאח מהערבה אני לא בדיוק מבקר המסעדות מהחלומות... אין בעיה מודיעה לי העורכת. טוב, אז אם יוצאים לכתוב על ארוחות הבוקר של העובדים, אז רק עם אלכס ליבוק. שנים אני עוקב בהערכה רבה אחר סגנונו המיוחד של אלכס (חתן פרס ישראל - כבוד) ואחר היכולת המופלאה שלו ללכוד את הרגע על שלל מורכבויותיו. פעם צלם עיתונות, תמיד צלם עיתונות, אלכס עונה לטלפון אחרי שני צלצולים ומסתבר שהנושא הזה מרתק אותו מאז הגיע לערבה ואני מתפרץ לדלת פתוחה. בספונטניות של עלם צעיר הוא מגיע חמוש בג'יפ סוזוקי, סקרנות אינסופית ומצלמת ברזל קטנה שנראית כמו צעצוע אבל יודעת לעשות קסמים.

פרק א': מאסטר שף

לבאן יש עיניים טובות וידיים חזקות. בזריזות אצבעות אשר אין לה מידה - כמאמר המשורר

ההתרחשויות האלו ובאלכס שעוקב אחריהן במצלמתו. דרך עיניו ועדשותיו הסקרניות של אלכס הכול נראה כמו נשיונל גיאוגרפיק, לפעמים נדמה שמספיק ללכת איתו עם המצלמה הישנה ואין צורך לחכות לצילומים. חמש וחצי. אור חיוור תיכף יתלקח לשמש צהובה וכולם ממהרים. אורז דביק ומהביל נארז בסלסלת נצרים, תבשילים וירקות בתבניות פלסטיק וארגזי קלקר. כולם כבר על העגלה והטרקטור מגרר בדרך אל השדה. אלכס ואני נותרים עם כוס הקפה המיותמת שהכין לנו לונג. אני מתבונן בכירות ובסירים ולפתע אני שומע אותם. הם מספרים לי סיפור על מקום אחר, סיפור על געגוע ועל מרחקים, על בתים קטנים ושדות אורז רחוקים. לפני מספר שנים הייתי שם ואני מקשיב ושומע ויודע.

מטבחים הם אקס טריטוריה, שטח מפורז. מגדל בבל של עובדים וסטודנטים מתאילנד, וייטנאם, לאוס, נפאל וקמבודיה שוקד

**מטבחים הם אקס
טריטוריה, שטח מפורז.
מגדל בבל של עובדים
וסטודנטים מתאילנד,
וייטנאם, לאוס, נפאל
וקמבודיה שוקד בחריצות
על הכנתה של ארוחת בוקר
של אלופים**

בחריצות על הכנתה של ארוחת בוקר של אלופים. אני מתיישב ליד שולחן אוכל רעוע שנבנה מכמה לוחות דיקט ומתבונן בכל

בשר או רוטב חריף או עם סוכר לקינוח. יש לו לאורז מרקם רך ואופי מנחם בדומה ללחם בתרבות המערבית. לכולם קדירת האורז היא "אם ואחות".

פרק ג': החיים המסתוריים של הכירות והסירים

בארבע וחצי לפנות בוקר עמוד השחר טרם הפציע, צפרדעים מקרקרות בקולות נמוכים וחתול מנומנם חוצה את השביל שבין החצרות לבתי האריזה. בתי המושב דוממים, אבל במגורי העובדים כבר ניכרת התרחשות. אצבעות עמלניות שוקדות בחריצות על ההשלמות לארוחת הבוקר, סירים גדולים של אורז נשפתים על כירות מפויחות, בשר ודגים נצלים על האסכלה, תבשילים ריחניים מבעבעים וביצים חייכניות מיטגנות בשמן עמוק.

צילום: אלכס ליבק

צילום: רועי גליל

צילום: אלכס ליבק

סוף דבר:

אלכס מביא לעובדים תמונות שצילם אתמול והדפיס על דפי כרומו גדולים. התמונות צבעוניות ועזות מבע. דפים עוברים מיד ליד. מסתכלים, מהורהרים, פנים חתומות. אני נותן לבאן את התמונות. היא מתבוננת בהן זמן רב, ואחר כך ניגשת אל אלכס שמוסיף להתרוצץ בחיפוש אחר השוט המושלם. אני מסתכל עליה ורואה את הלחלוחית בזוית העין ואת המבט הזה שהולך איתנו תמיד גם כשאנחנו מתבגרים ומזדקנים. הגעגוע להורים הוא משהו אוניברסאלי. גחל שלעולם לא יכבה. היא מחבקת אותו ואני מצלם בטלפון באצבעות רועדות. אבל יודע שאת הרגע הזה שום תמונה לעולם לא תצליח לתפוס.

והעצים של ארצי וחושב על השנים שעברנו יחד ועל הפרידות שמצפות לנו בסופן. כמה מעט אני יודע עליהם, יודע באמת: ילדות, הורים, אהבה, משפחה. תבשיל פלפלים שהכינו סטודנטים מלאוס שורף לי את הפה והלשון

אני נותן לבאן את התמונות. היא מתבוננת בהן זמן רב, ואחר כך ניגשת אל אלכס שמוסיף להתרוצץ בחיפוש אחר השוט המושלם

ומספר לי משהו שאי אפשר לספר במילים. כשאני חוזר הביתה מודיע לי טל בני בתקיפות שאין, אין על חביתת עין ופיתה חמה עם טחינה וזיתים.

פרק ד': ארוחת בוקר של אלופים

שמונה בבוקר, שעה של חסד בערבה. בפרלמנטים שותים החקלאים קפה ודנים במחירי הפלפל והעגבנייה. העובדים יוצאים מבתי הרשת ומהחממות אל השמש הטובה של מרץ, יושבים בקבוצות קטנות על שקיות ניילון וארגזי קטיף, לוגמים מים מהקלקר, אוכלים בידיים, צוחקים, משוחחים. אני מנקר בכל הקערות המסקרנות האלו ולא מצטער שלא הבאתי כלום, האוכל הישראלי נראה פתאום דל וחיוור כל כך...

"היי שלום, אני צריך לחזור אל ארצי, / כי אני מתחיל לדעת שמות פרחים ועצים של ארצך", כתב פעם המשורר יהודה עמיחי למשוררת האמריקאית אליזבת סווידוס. אני מתבונן באנשים האלו שמלווים את חיי כבר שנים ארוכות ולמדו להכיר טוב כל כך את הפרחים

אישון במדבר

אלכס ליבק

חצבה, מרץ 2017

עשינו עסק

גל אתרוג | רפואה סינית ודיקור Dip.Ac

מי אני

גל אתרוג, בת מושב צופר, נשואה לחגי דדון. גרים בצופר מזה חמש שנים אחרי מספר שנים בתל אביב. מטפלת בדיקור (Dip.Ac) ובשיטות טיפול נוספות המקובלות ברפואה הסינית ומורה מוסמכת ליוגה.

מאין הרעיון

תמיד עניין אותי להבין לעומק איך הגוף שלנו עובד. חיפשתי תחום לימודים שמשלב הבנה עמוקה של הגוף עם ראייה כוללת של האדם. אחרי שנים של תרגול יוגה וקיום אורח חיים בריא, חקרתי את תחום הרפואה הסינית והתחברתי לגישה לפיה לגוף האדם היכולת לרפא את עצמו. אחרי שהתנסיתי - למדתי ב"תוכנית ללימודי רפואה סינית עתיקה" בפקולטה לחקלאות - תוכנית של 4 שנים ובימים אלה אני לומדת בקורס התמחות בגינקולוגיה סינית ובריאות האישה. החלטתי שאני רוצה לאפשר לאנשים אחרים ליהנות מהשילוב של הרפואה הסינית לצד הרפואה הקונבנציונאלית.

איך העסק מתנהל ביומיום

מזה שלוש שנים אני מקבלת מטופלים, מינקות ועד זקנה, בקליניקה קטנה בחצר הבית. יש לי מטופלים שמגיעים באופן קבוע (מומלץ) לטיפולים מונעים ומחזקים, ומטופלים שמגיעים לטיפול בבעיות ספציפיות ונקודתיות. אני משתדלת להמשיך וללמוד ולהתמקצע בתחומים נוספים של הרפואה הסינית. במסגרת הלימודים האלו

מוטו

לגוף ולנפש יכולת ריפוי עצמית מדהימה. אנחנו רק צריכים לאפשר להם לעשות זאת.

אני מתמחה כעת בבריאות האישה ובטיפול בבעיות גניקולוגיות, אגן, פריון, היריון וגיל מעבר. לצד עבודתי כמטפלת אני עובדת גם בחברת 'מגדלי ערבה' ומדריכה חוגי יוגה בצופר יחד עם אימא שלי - פנינה אתרוג.

רגעי שיא

יש רבים. כל מטופל שאני מצליחה לעזור לו ולשפר את איכות חייו - זה שיא. אני זוכרת רגע אחד מיוחד. אישה שניסתה להיכנס להיריון במשך ארבע שנים באמצעות טיפולי פוריות מערביים, הגיעה אליי לתמיכה בסבב האחרון שהוגדר גם כ-"הזדמנות אחרונה". היא התקשרה במיוחד מחופשה בחו"ל להודיע לי שהיא בהיריון. זה היה רגע מאוד מרגש.

שאיפות לעתיד

השאיפה שלי היא לעבוד, להתפרנס ולהתמקד רק בתחום הטיפולים. אני שואפת לפתוח סטודיו וקליניקה במושב עידן, שבו חגי ואני בונים את ביתנו לאחר שהתקבלנו למושב בקליטה החקלאית, ולהשאיר סניף קטן בצופר. אני שואפת להמשיך ולהתקדם, ללמוד ולהתמקצע בתחום הטיפול בבריאות ובפוריות האישה ובתחומים נוספים.

וברובד הגבוה יותר - אני חולמת לחשוף לכמה שיותר אנשים את קסם הרפואה הסינית, כרפואה מונעת ומטפלת במגוון רחב של בעיות. אני מאמינה שהחשיפה הזו לאנשים בערבה ומחוץ לה תאפשר לרבים להיות חיים בריאים, ולצד הרפואה הקונבנציונאלית לשלב גם טיפול ברפואה הסינית והדיקור.

תעודת זהות

שם: גל אתרוג
ישוב: מושב צופר
טלפון: 050-5559626
דוא"ל: etrogal@gmail.com

צפר צמרת על ציפורים וחיות אחרות

עודד קינן

הציפור המסתורית מהרי הגעש

צילום: עודד קינן

כמו מתוך אגדה צצה בארץ הציפור סלעית הבזלות, אורחת נדירה ביותר ממדבריות הבזלת בגבול שבין ירדן לסוריה. האם היא תת מין של הסלעית לבנת הכנף? עד כמה היא נדירה? ומיהן בכלל הסלעיות היפות שכובשות את המדבר?

מינים נוספים ונדירים נצפים גם הם באזור וכבר ראיתי סלעית קפריסאית נדירה ביותר עומדת על שער הכניסה לספיר.

שמה האנגלי של הסלעית הוא Wheatear, שם זה מורכב משתי מילים סקסוניות: "לבן" ו-"אחוריים", בשל הזנב והתת שחור של מרבית המינים. גם שמה הערבי "אבלק" מתייחס לצבעה השחור-לבן. הסלעיות מקננות במקומות נסתרים: בנקיקים, בין סלעים ובמחילות מכרסמים. את המבואה לקן הן מרפדות באבנים (וכך עושה גם שחור הזנב), ומחקרים הראו שהאבנים הן כמו מערכת אזעקה. אם מגיע זוחל, גופו מתחכך באבנים וכך מספיקה הסלעית לשמוע אותו ולברוח. יחד עם זאת גם מצאו התאמה מעניינת בין גודל האבנים שמביאות הסלעיות להצלחת הקינון, כך שכנראה הבאת האבנים היא גם פרסומת לחוזקו וכשירותו של הפרט (עיקרון ההכבדה מכירים?).

סלעית הבזלות תמשיך לעורר את סקרנותם של הצפרים גם בשנים הקרובות, ובינתיים אני מזמין אתכם לפתוח את העיניים ולצפות במגוון הסלעיות המגיעות לאזורנו בתקופה זו של השנה. מי יודע? אולי גם אתם תזהו תת מין נדיר ומסתורי....

כמה פרטים יש בעולם (בשיחה אקראית שניהלתי עם הדורם שיריחי הוא העריך את גודל האוכלוסייה העולמית בעשרות עד מאות פרטים בלבד). ובכלל, מאז שפרט אחד נאסף ב-1821 במצרים והוגדר כמופע מלניסטי (שחור) של סלעית לבנת כנף, עברו 150 שנה עד שהצליחו להגדיר אותה כמופע ייחודי ב-1985 ועוד 30 שנה עד שהיא הוכרזה כתת מין.

השנה נצפו כבר 3 פרטים של סלעית הבזלות בארץ. האם יש שינוי באזורי החריפה שלה או שפשוט הצפרים למדו לזהות אותה טוב יותר? איננו יודעים, אבל ללא ספק יש עוד הרבה מה ללמוד על הציפור המיוחדת הזו.

סלעית הבזלות משתייכת לסוג ייחודי ומעניין מאוד של ציפורים - הסלעיות. הסלעיות הן ציפורים של נופים פתוחים וככל שנוף מחייתה של הסלעית מבותר וסלעי יותר, כך צבעיה עזים יותר. במרבית המינים יש דו צורתיות זוויגית (הזכר שונה מהנקבה). אצלנו בערבה ובנגב נפוצות בעיקר סלעיות המדבר, סלעית שחורת הבטן, לבנת הכנף והסלעית הנזירה, ובעונות הנדידה מגיעות אלינו גם סלעית הערבות, הסלעית האירופית וסלעית הקיץ.

בסרטו "צפר ללא גבולות" (ניתן לצפייה ביוטיוב) משרטט עמיר בלבן קווים לדמותו של הדורם שיריחי הצפר הישראלי, מבכירי הצפרים בעולם. במהלך הסרט יוצאים הדורם ועמיר לחפש את סלעית הבזלות, אחת הציפורים המסתוריות ביותר שנצפו אי פעם בישראל. במאמרו על אודות הסלעית מגדיר אותה שיריחי כתת מין של סלעית לבנת כנף היות שהאנליזה הגנטית לא מצאה הבדלים בין השתיים. ואולם ההבדל המורפולוגי הגדול ביניהן, יחד עם סביבת המחיה המוגבלת כל כך של סלעית הבזלות, עתידים להציב אותה כמין נפרד, ובכך היא תקבל מעמד של אחת הציפורים הנדירות ביותר בעולם. בשנת 2015 נצפתה סלעית הבזלות סמוך לפארן, ואני יצאתי לצפות בה על מנת להבין כמה היא שונה מהסלעית שחורת הבטן שנפוצה באזורנו. ההבדל היה ברור ולא הותיר מקום לספק. כשמה כן היא, סלעית הבזלות קשורה לסלעי הבזלת לא רק כסביבת מחיה אלא גם בשל צבעה השחור כפחם (שאינו מבריק כמו אצל הסלעית שחורת הבטן). מבט נוסף גם הבדיל אותה במבנה המקור העדין ובתת הכנף הלבנבנה. כשמביטים במין כזה, קשה שלא לחוש התפעמות לנוכח מסתוריותה. איש לא צפה בה מעולם מקננת וגם לא ידוע

צילום: עודד קינן

אבנים מתגלגלות ארכיאולוגיה ואקטואליה בערבה

רועי גילי

SUPERPOWER

צילום: רועי גילי

הנזיק החבוי ומדרגות הכניסה למצודת סלע

אדום, חורף שנת 553 לפנה"ס. רוחות מלחמה. להבות אש ועמודי עשן מרחפים מעל לחורבותיה של העיר בצרה, אירת אפוקליפסה וחורבן. לוחמים פצועים - שותתי דם, זקנים נשים וטף מועדים בשבילי המדבר ההרריים בשיירות ארוכות בדרכם אל מצודת סלע.

הרי אדום ועריה של הממלכה המדברית העתיקה הפכו במחצית המאה השישית לפני הספירה לחיזיון מבעית לעצמתו ואכזריותו של הצבא הבבלי, אחת ממכונות המלחמה היעילות והאכזריות שידע העולם הקדום. החילות הבבליים שפנו ממסופוטמיה הישר לעברה של הממלכה ההררית הקטנה, גמעו בתוך כחודש לא פחות מ-700 קילומטרים והביסו על נקלה את צבאה הקטן של ממלכת אדום. שלושים ושלוש שנים קודם לכן החריבו צבאותיו של המלך הבבלי נבוכדנאצר את בית המקדש היהודי וגזרו חורבן וכליה על יהודה. האדומים שחגגו בעת ההיא את חורבנה של יהודה ואולי אף סייעו לגייסותיו של נבוכדנאצר, נידונו עתה לגורל דומה מידי של נבונאיד - אחרון מלכיה של בבל. מצודת סלע ההררית בירתה הקדומה של ממלכת אדום - חבויה ומבוצרת - היתה כעת לתקוותם האחרונה של הניצולים. אפס, ממרחקים ניתן היה כבר לשמוע את הלמות רקיעותיהם של חילות החלוץ הבבליים.

לכל הדרמה ההיסטורית הזו שהתרחשה כ-7-

נבונאיד והאלוהויות האסטרוליות (אלי השמים)
 על גבי תחריט מחרן (British Museum Archive)
 זהו העתק זהה במרבית פרטיו לתחריט מסלע אך מצב
 השימור שלו טוב יותר

תודה לאלי רז לרוני סיבוני ולאודי גלילי על הערותיהם ותודה לאלי רז ולאברהם אזדרכת על רשותם להשתמש במידע ובתמונות מסלע (רז, א. רז, ט. אוצ'יטל, א. 2001 סלע אדום. קתדרה: לתולדות ארץ ישראל ויישובה: 19-38).

אסטלת נבונאיד מאל חיאת מימין (ומשמאל שחזור)
 מתוך: Hausleiter, A. and Schaudig, H. 2014. A new rock relief with cuneiform inscription of King Nabonidus. ATLAS - The Journal of Saudi Arabian Archaeology

המשלחת הארכיאולוגית הגרמנית בראשותו של ארנולף האוסלייטר החוקרת את נאות המדבר של צפון ערב בעשור האחרון הוסיפה והתחקתה אחר עקבותיו של נבונאיד ומצאה עוד שני העתקים דומים מאוד בתימא ובאל חיאת שבחצי האי ערב.

"זְדוֹן לְבָדָּה הַשִּׁיאָדָּה, שְׁכַנִּי בַחֲגוּי-סַלְע מְרוֹם שְׁבָתוֹ;
 אִמְרָ בְּלַבּוֹ, מִי יוֹרְדְנִי אֶרֶץ. ד אִם-תִּגְבִּיחַ פְּנֶשֶׁר,
 וְאִם-בֵּין כּוֹכְבִים שָׁיִם קָנָה--מְשֶׁם אוֹרִיָדָה, נֶאֱמַר-
 הַנְּהָה" (עובדיה א' ג'-ד')

בעובדה הזו נוכחו גם ניצולי ה"מרד הגדול" במצדה ולוחמיו של בר כוכבא שהבריחה מפני הרומאים אל מערות מדבר יהודה, גזרה עליהם כליה.

וגם לקח מטא-היסטורי יש לסיפור הזה והוא נוגע דווקא לתהפוכות הגורל ולעונש שמזמנת ההיסטוריה לחוטאים ב"היבריס" - חטא היהרה: נבונאיד האכזר שביקש למחוק כל זכר לעמים אותם כבש ותיאר בשחצנות (מקוממת - גם כיום מקץ אלפי שנים) כיצד השמיד באכזריות את תרבויות המדבר ב"חסדו ומצוותו של האל סין", נידון עשר שנים מאוחר יותר לתבוסה משפילה מידי של כורש מנהיג המעצמה הפרסית. כורש החכם לא היה מלך טיפוס, בשונה מן המלכים הבבלים הוא האמין בשליטה בעזרת גשוג ושיקום. את המלכים אותם ניצח לא הרג, אלא הותיר כאסירים בארמונו וכך נידון נבונאיד עוד בחייו, לראות כיצד מקומם כורש את ההריסות שיצר ועמים שבים לגבולם ובהם עמנו שהקים בימיו את בית המקדש השני.

אסטלת נבונאיד בתחריט מסלע צילום: אברהם אזדרכת קילומטרים בקו אויר ממושב עידן של ימינו אין כמעט עדויות. היעלמותה של התרבות האדומית מעל במת ההיסטוריה הייתה במשך שנים בחזקת mysterium tremendum (תעלומה בלתי מפוענחת - לטינית) עבור החוקרים והמלומדים. מרבית ההקשרים ההיסטוריים הצביעו על מעורבותם של הבבלים אך התרבות המדברית שחרבה בחטף לא הייתה תרבות אוריינית ולא הותירה אחריה ממצא כתוב. כמעט. בראשית האביב של שנת 1994 למעלה מ-2500 שנה לאחר אותם ימים הרי גורל, הגיע למצודת סלע הארכיאולוג הירדני מוחמד קטאמין שחקר את בורות המים הנבטיים באזור והבחין בתבליט מוזר על דופן של צוק בודד ממול למצודה. אלי רז מעין גדי שתיעד את התבליט שנתיים מאוחר יותר, הצליח בעזרתו של הפילולוג אלכסנדר אוצ'יטל מאוניברסיטת חיפה, לפענח בין שורות הטקסט השחוקות, שנכתבו בכתב יתדות, את שמו של נבונאיד ולמצוא את הקשר בין חורבנה של אדום ומסע המלחמה הבבלי.

מה חיפש המלך הבבלי באדום ומדוע יצא קצפו דווקא על הממלכה ההררית הקטנה? לחידה הזו אין בידינו תשובות וגם לא לחידה הגלומה בהמשך מסעותיו של המלך לנאות המדבר של צפון ערב אותן הפך לקולוניות בבליות (ואת אחת מהן - תימא - לבירתו).

אישיותו המסקרנת וסיפורו המוזר של המלך הבבלי שנשש למשך עשר שנים את מולדתו והעתיק את ממלכתו אל המדבר היו לאחת התעלומות הגדולות של המזרח הקדום ובמהלך ההיסטוריה הוצעו לה הסברים רבים. ואולם הלקח ההיסטורי החשוב המשתקף ממנו נתגלה כרלוונטי במהלך כל ההיסטוריה: במאבק אל מול עצמתו ונחישותן של המעצמות הגלובאליות אין כמעט תוחלת למאבק צבאי, עצמת ידן של המעצמות היא סוג של "שובר שוויון" - שבמאבק איתו ייצאו כמעט תמיד, עמי האזור המקומיים, כשידם על התחונה. זאת ועוד: ההרים והמדבר אינם מקלט בפני ה superpower הגלובאלי והבריחה אל מצודות מדבריות מבוצרות או מערכות מסתור היא מלכודת מוות, כפי שתיאר במילותיו הנפלאות הנביא המסתורי עובדיה:

שירה

אורנה טל

"והגדת לבנך ביום ההוא..."

(שמות פרק יג')

"והגדת לבנך" - האומנם היגדנו?
ההיגדנו את הכל אשר בלב?
את אשר בבית קיבלנו, את אשר קיוונו וחלמנו,
את השמחות, האכזבות, את הגיל והכאב?
ולו גם היגדנו... ההבן יבין הבן?

ההיגדנו על יציאת מצרים,
יציאה דאז ויציאה דהיום?
הסיפרנו טעם לצאת מגלות לחרות,
הסיפרנו הכל, עד תום?
ולו גם היגדנו... ההבן יבין הבן?

[...]

בכל דור ודור אנו קוראים על "יציאת מצרים",
וחושבים על העבדות, ועל החירות הנכספת שבנו.
בכל דור ודור מבקשים אנו אדם בדמותו של משה - עם גלימה לבנה וזקן,
שיוביל את דרכנו,
ויהיה עבורנו משענת וגב.
בכל דור ודור מבקש לו האדם ללקט עבור בניו ובנותיו את תבונתו,
את חכמתו ואת לקחיו.
אך בכל דור ודור יודע האדם
כי גם על בניו ובנותיו מוטלת "יציאת מצרים"
סתם כך בשל היותם.
בכל דור ודור מבקש אדם
לומר לבנו ולבתו
את חירותו ואת אהבתו

ההיגדנו מה זאת חירות - חופש של גוף ונפש,
חופש - בעוני או חופש סיר-בשר,
החופש להיות לבד, בין כמוך,
לחיות את חייך - אומלל או מאושר?
ולו גם היגדנו - ההבן יבין הבן?

[...]

"והגדת לבנך" - בדף החיים נגיד לו,
רק זאת השפה יטיב הוא הבן,
את "הגדת" חיינו - אם אמנם אמת היא,
נכתוב בליבנו - ונגידה לבן!
(מתוך "והגדת לבנך", הרב צביג, ליל סדר
פסח שני של חוג עקיבא, תשל"ח)

מוזמנים להגיע לביקורי

מרכז וידור - מרכז המבקרים של הערבה הכניסה לתושבי הערבה התיכונה חינם!

מכירת תוצרת הערבה, חוה"מ פסח 12-14.4.17

חלל אינטראקטיבי ומהנה

חווייה עשירה וייחודית

המרכז מחוקם על
 כביש הערבה, בתחנת
 מחקר ופיתוח "יאיר",
 ליד צומת חצבה

לפרטים והזמנות

077-5681608

052-8666114

www.vidor-center.co.il

סיצה תלת חימד

חממות תצוגה
 עם גידולי הערבה

גאווה לערבה

מדברים מהבטן

שחר ויריב איתני

אביב הגיע

קצר פה כל כך האביב
יש רגע קצר בין אדר לניסן
שהטבע צוהל בכל פה
הוא שופע חיים
שיכור ומבושם -
איך שיופי יכול לרפא!

נסער ומשולהב ומתיז
ניצוצות -
אך עוד רגע ייבול ויצהיב
כי הנה בשוליו כבר הקיץ ניצת -
קצר פה כל כך האביב.

קצר וחטוף ושובר את הלב
לחשוב שהוא תכף ידעך
מבטו רק נפקח
אך התחיל ללבלב -
רק ניתן לי ותכף נלקח...

(דוד גרוסמן)

אשב ליד השולחן ואודה בהתרגשות שהייתה
יש לנו הזכות והחירות לבנות לנו מקום שהוא
שלנו, בית קטן של אוכל ושל אהבה, מקום
שמאפשר לאיש שלצדי לתת לידיים שלו את
החופש לעשות את מה שהן יודעות ואוהבות.
ולי, לנו, למשפחה שלנו, ליהנות רק ממה
שאוהבים. ואין חירות גדולה מזו.
אז שוב אביב, ושוב נבטיח לביתנו הקטנה
שהלילה הזה וגם כל הלילות שיבואו אחרי
הלילה הזה יהיו חמים ורכים. נעזור לה
ולעצמנו למצוא אפיקומן והבטחות חדשות
לכבוד האביב והקיץ שבפתח.

ורק נבקש זמן להתרגל.
רק עוד קצת זמן...

הגננת את ארבע עונות השנה, ומדוע נכתבו
כל כך הרבה שירי ילדים על חורף וקיץ, על
אביב ועל סתיו.

עכשיו שוב אביב שכבר ירא מהקיץ ומפנה את
מקומו לקרני השמש החמות, ועוד רגע יקמלו
הפרחים הזהובים בחום, ואני, אני אבקש בלבי
עוד רגע קטן להתרגל. עוד רגע קטן להפשיל
שרוולים ולחלוץ נעליים ולהתהלך יחפה על
מדרכות חמות. שוב אביב שירא מהקיץ, ושוב
נאסף סביב שולחן החג - לאחר שנשב זה לצד
זה וננסה להיזכר עם מי סעדנו בשנה שעברה.
שוב נהרהר ביציאת מצריים הפרטית שלנו
ונייחל לשמוע את ביתנו הקטנה שרה בקול:
"מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות". השנה

אני בנאדם של חורף. קצת קשה לאהוב את
החורף, ולחיות כאן, בארץ הקיץ הנצחי.
בימי החורף המעטים יש משהו בקור הזה
של המדבר שהופך את הימים לרומנטיים,
משפחתיים, שקטים ונוסטלגיים. יש משהו
בימים הקרים ש"מאחסנים" אותנו בתוך הבית
ומאפשרים לנו להאט את הקצב ולהיות ביחד
זה לצד זה.

אולי המעבר מעונה לעונה הוא מעבר מהיר
שאינו מותיר לנו זמן לקלף אט אט את שכבות
החורף שהעמסנו על גופינו וגם אינו מאפשר
לנו להתרגל. להתרגל לשינויי מזג האוויר.
כמידי שנה, החורף הופך לקיץ וימים חמים
פוקדים את הארץ ואת המדבר. כמידי שנה,
אינני מבינה מדוע כשהיינו ילדים לימדה אותנו

צילום: שחר איתני

ברבוניות בטמפורה

מצרכים:

- 2 ק"ג ברבוניות (מומלץ וקרוב - שוק הדגים בבאר שבע)
- 1 ליטר מי קרח
- 2 כפות חומץ
- 1 ליטר שמן לטיגון

לציפוי:

- 2 כוסות קמח
- 1 כף מלח דק

יש להכניס את הדגים למים קרים עם טיפת חומץ כדי שיקבלו מכת קור.

זה העיקרון של הטמפורה היפנית. הפרשי טמפרטורות בין קור לחום גורמים לפריכות מבחוץ ולעסיסיות מבפנים. הדג לא סופג שמן ונאטם בזכות הפרשי הטמפרטורה, וכך הוא שומר על עסיסיות.

משרים לשתי דקות את הדגים במי הקרח והחומץ.

מסננים, טובלים בתערובת המלח והקמח ומיד מטגנים עד להזהבה יפה ומעבירים לנייר סופג.

עשה זאת בעצמך

זיוה עמית

תמונה אנושית מאבנים

1

5

2

6

3

7

4

חומרים:

אבנים חלקות בגדלים שונים
טוש סימון שחור או לבן
צבעי אקריליק
מכחול
קרטון ביצוע
מסגרת
טפט
ווישי טייפ
חרוזים
ניירות צבעוניים
כפתורים

הוראות הכנה:

1. מתחילים בתכנון עיצוב הדמויות. בוחרים אבנים לראש ואבנים לגוף (תמונה מס' 1).
2. צובעים את אבני הגוף בצבעי אקריליק צבעוניים ואת הראשים בצבע גוף - ממתנים לייבוש (תמונה מס' 2).
3. מדביקים טפט על קרטון הביצוע (תמונה מס' 3).
4. לאחר שהאבנים התייבשו מוסיפים בטוש סימון שחור או לבן ידיים, רגליים, פרצוף ושיער (תמונות מס' 4+5).
4. מעמידים את הדמויות על הטפט ומדביקים את האבנים כפי שתכננו מראש (תמונה מס' 6).
5. מוסיפים פרחים מנייר צבעוני, דגלים מווישי טייפ, חרוזים, כפתורים.
6. מחברים את המסגרת לקרטון הביצוע - והנה תמונה אנושית מאבנים (תמונה מס' 7).

בהצלחה!

לכל שאלה

זיוה עמית, זיו היצירה 052-8666223

אומרים שהיה פה שמח

שחר איתני

הקשר בין גולדה במטבחה, לבגין נועל נועל לרגלה של עליזה רעייתו ולאסיפת היאחזות בעין יהב.

משמאל לימין: אמנון נבון, מייקל כהן, רותי בן אליהו, חגי וצ'צה, קקטוס, יורם חסיד, צילה כנעני, גדי אלון, תלמה ארצי, רמי אברהמי, עמנואל פריד (פוטיל) ושי בן אליהו. צילום: דוד רובינר

השנים הרבות בהן ידע לתמוך ולפרגן. כשרק התחלתי את דרכי כצלם עיתונות, אמרתי לדוד שקשה לי עם הפרפרים בבטן לפני כל משימת צילום. הוא חייך ואמר: תעשה לי טובה, כשלא תרגיש עוד את הפרפרים, תוריד את המצלמה מהעיניים". ("הארץ" 2 במרץ 2017). בשנת 1962 ביקר רובינר בהיאחזות עין יהב וצילם את אסיפת החברים בהיאחזות.

בהיסטוריה של העם היהודי ומדינת ישראל. תצלומים אלה כוללים רגעים אינטימיים במטבח המפורסם של גולדה מאיר, תיעוד של מנחם בגין נועל נועל לרגלה של עליזה רעייתו, ותצלום של לאה ויצחק רבין בארוחת בוקר בביתם בתל אביב. לאחר מותו של רובינר סיפר הצלם אלכס ליבק על חברו: "ביום שלישי ביקרתי אצל דוד. רציתי להיפרד ממנו. אני לא יודע אם הוא שמע אותי. החזקתי את ידו והודיתי לו על

בחודש שעבר הלך לעולמו הצלם דוד רובינר בגיל 92. רובינר היה מבכירי צלמי ישראל וחתן פרס ישראל לתקשורת. הוא היה חלק משורה של צלמים שתצלומיהם נצרכו בזיכרון הישראלי והעולמי. הארכיון שלו כולל יותר מחצי מיליון תצלומים המספרים את סיפורה של מדינת ישראל, והידוע שבהם הוא תצלום הצנחנים בכותל המערבי במלחמת ששת הימים. הפורטרטים שצילם רובינר הם תיעוד יוצא דופן ואינטימי של אישים שנקשרו

אפריל - מאי 2017

כרטיסים באתר arava.smarticket.co.il

ארועים בערבה

25/4

אינטרנט בטוח הקשת האנושית
הרצאה להורי היסודי
קפיטריית המתנ"ס

יום ג' | ללא תשלום

20/4

מה עושים עם ג'ני
תיאטרון הבימה
אולם רוזנטל

יום ה' | 20:30 | 50-100 ש

18/4

פנטסטאיש
סינמטק ערבה
אולם רוזנטל

יום ג' | 18:00 | 45 ש

9/5

מהר עמשא לדריג'אט
הולכים בשביל - אירוע סיום
עם אלון דמבובסקי

יום ג' | סיור לילי | 150/120 ש
ותיק/צעיר

8/5

מעורבות הורית אורי גדסי אילני
הרצאה ושיח להורי התיכון
קפיטריית המתנ"ס

יום ב' | 20:30 | ללא תשלום

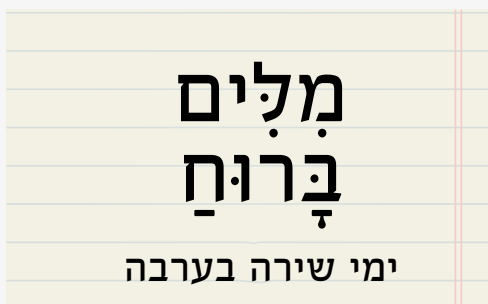
2/5

חגיגות יום העצמאות 69
פרטים בהמשך
רחבת הדשא בספיר

יום ג' | 17:30 | ללא תשלום

23-25/5

ימי שירה בערבה

ימי שירה עברית
יישובי הערבה
פרטים בהמשך

ימים ג'-ה' | פרטים בהמשך

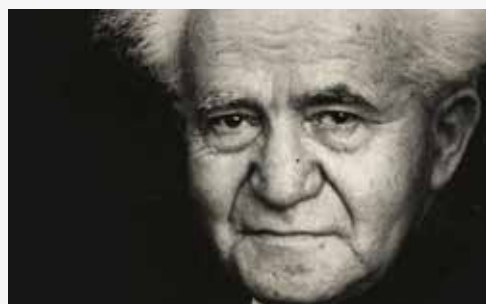
21/5

נקודת מבט
תערוכת אמני הערבה ומופע של
תיאטרון ערבה | אולם רוזנטל

יום א' | 19:00 | ללא תשלום

16/5

בן גוריון - אפילוג
סינמטק ערבה
אולם רוזנטל

יום ג' | פרטים בהמשך